

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

Projekt współfinansowany przez
Unię Europejską w ramach
Europejskiego Funduszu
Społecznego

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

Nazwa przedmiotu		Kod ECTS	
Biologiczne podstawy funkcjonowanie systemów lądowych		7.1.0316	
Nazwa jednostki prowadzącej przedmiot			
Faculty of Oceanography and Geography			
Studia			
wydział	kierunek	poziom	drugiego stopnia
Wydział Oceanografii i Geografii	Geografia	forma	stacjonarne
		moduł	nauczycielska, Podstawowa
		specjalnościowy	
		specjalizacja	wszystkie
Nazwisko osoby prowadzącej (osób prowadzących)			
dr Dawid Weisbrodt			
Formy zajęć, sposób ich realizacji i przypisana im liczba godzin		Liczba punktów ECTS	
Formy zajęć		1	
Ćw. laboratoryjne		Zajęcia wymagające bezpośredniego udziału nauczyciela akademickiego:	
Sposób realizacji zajęć		udział w ćwiczeniach: 15 (0,5 ECTS)	
zajęcia poza pomieszczeniami dydaktycznymi UG, zajęcia w sali dydaktycznej		zajęcia praktyczne	
Liczba godzin		(przygotowywanie się do zajęć, samodzielne wykonywanie prac, zadań projektowych, badawczych itp.): 15 godzin (0,5 ECTS)	
Ćw. laboratoryjne: 15 godz.		Łączna liczba godzin nakładu pracy studenta: 30, 1 ECTS	
Cykl dydaktyczny			
2017/2018 letni			
Status przedmiotu		Język wykładowy	
obowiązkowy		polski	
Metody dydaktyczne		Forma i sposób zaliczenia oraz podstawowe kryteria oceny lub wymagania egzaminacyjne	
<ul style="list-style-type: none"> - Dyskusja - Metoda projektów (projekt badawczy, wdrożeniowy, praktyczny) - Praca w grupach - Wykład konwersatoryjny 		Sposób zaliczenia	
		Zaliczenie na ocenę	
		Formy zaliczenia	
		<ul style="list-style-type: none"> - wykonanie pracy zaliczeniowej - projekt lub prezentacja - ustalenie oceny zaliczeniowej na podstawie ocen cząstkowych otrzymywanych w trakcie trwania semestru 	
		Podstawowe kryteria oceny	
		Pozytywna ocena prac zaliczeniowych Pozytywna ocena aktywności na zajęciach	
Sposób weryfikacji założonych efektów kształcenia			
Obserwacja pracy na zajęciach Ocena przedłożonych prac zaliczeniowych			
Określenie przedmiotów wprowadzających wraz z wymogami wstępnymi			
A. Wymagania formalne			
brak			
B. Wymagania wstępne			
brak			
Cele kształcenia			

Pozyskanie praktycznej wiedzy na temat biotycznych uwarunkowań funkcjonowania ekosystemów	
Treści programowe	
<p>Problematyka ćwiczeń</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Podstawy funkcjonowania różnego typu ekosystemów lądowych 2. Biotyczne uwarunkowania ochrony przyrody 3. Przedstawienie przykładów biernej i czynnej ochrony przyrody w różnych rejonach globu 	
Wykaz literatury	
<p>A. Literatura wymagana do ostatecznego zaliczenia zajęć</p> <p>Mackenzie, A., Ball, A. S., & Virdee, S. R., 2000. Krótkie wykłady. Ekologia. PWN, Warszawa. Matuszkiewicz, J. M. 2001. Zespoły leśne Polski. PWN, Warszawa Pullin S., 2005. Biologiczne podstawy ochrony przyrody. PWN, Warszawa. Symonides, E., 2007. Ochrona przyrody. Wydawn. Uniwersytetu Warszawskiego. Weiner J., 2006. Życie i ewolucja biosfery, PWN Warszawa.</p> <p>B. Literatura uzupełniająca</p> <p>Bradshaw R.H.W., Sykes M.T. 2014. Ecosystem Dynamics, From the past to the future. Wiley Blackwell Herbich, J., 2004. Poradniki ochrony siedlisk i gatunków Natura 2000 – podręcznik metodyczny. Ministerstwo Środowiska, Warszawa, 2. Kostrowicki A. S., 1999. Geografia Biosfery, Biogeografia dynamiczna lądów. PWN, Warszawa. Kornaś J., Medwecka–Kornaś A., 2002. Geografia roślin. PWN, Warszawa. Mannion A., 2001. Zmiany środowiska Ziemi, PWN Warszawa. Podbielkowski Z., 1995. Fitogeografia części świata, I, II. PWN, Warszawa. Wesołowski, T., Kujawa, A., Bobiec, A., Bohdan, A., Buchholz, L., Chylarecki, P., ... & Nowak, S., 2016. Spór o przyszłość Puszczy Białowieskiej: mity i fakty. Głos w dyskusji. Forest Biology.</p>	
Efekty kształcenia (obszarowe i kierunkowe)	Wiedza
	<p>K_W02 Rozumie konieczność interdyscyplinarnego podejścia w badaniach ekosystemów</p> <p>K_W07 Rozumie podstawowe zasady rządzące rozmieszczeniem i strukturą zbiorowisk roślinnych i preferencjami siedliskowymi wybranych gatunków zwierząt</p> <p>K_W08 Zna podstawowe pojęcia z zakresu ekologii roślin i zwierząt</p> <p>K_W11 Ma wiedzę na temat przyczyn i zagrożeń związanych z utratą różnorodności biotycznej</p>
	Umiejętności
	<p>K_U01 Biegłe posługuje się źródłami naukowymi dotyczącymi treści przedmiotu</p> <p>K_U08 Potrafi integrować podstawową wiedzę z zakresu nauk biologicznych w celu rozwiązywania problemów badawczych nauk geograficznych</p> <p>K_U09 Potrafi identyfikować w terenie wybrane gatunki roślin i zwierząt a także łączyć ich występowanie z określonymi typami siedlisk.</p> <p>K_U12 Potrafi prawidłowo analizować i oceniać przyczyny oraz przebieg zmian w ekosystemach w związku z antropopresją</p>
	Kompetencje społeczne (postawy)
	<p>K_K03 Efektywnie pracuje w grupie ćwiczeniowej i w sposób twórczy realizuje obronę tematykę badań dotyczącą przedmiotu</p>
Kontakt	
geodw@ug.eu.pl	

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

Projekt współfinansowany przez
Unię Europejską w ramach
Europejskiego Funduszu
Społecznego

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

Nazwa przedmiotu		Kod ECTS	
Dydaktyka geografii		7.1.0236	
Nazwa jednostki prowadzącej przedmiot			
Pracownia Dydaktyki Geografii			
Studia			
wydział	kierunek	poziom	drugiego stopnia
Wydział Oceanografii i Geografii	Geografia	forma	stacjonarne
		moduł specjalnościowy	nauczycielska
		specjalizacja	wszystkie
Nazwisko osoby prowadzącej (osób prowadzących)			
dr Teresa Sadoń-Osowiecka; mgr Aleksandra Bartkowiak			
Formy zajęć, sposób ich realizacji i przypisana im liczba godzin		Liczba punktów ECTS	
Formy zajęć		4	
Ćw. audytoryjne		Zajęcia wymagające bezpośredniego udziału nauczyciela akademickiego:	
Sposób realizacji zajęć		udział w ćwiczeniach 30 godzin;	
zajęcia w sali dydaktycznej		udział w zaliczeniu 2 godziny	
Liczba godzin		udział w konsultacjach (kontakt oferowany) 13 godzin;	
Ćw. audytoryjne: 60 godz.		Łączna liczba godzin: 45;	
		Liczba punktów ECTS: 1,8	
		Praca własna studenta:	
		przygotowanie do zaliczenia (studiowanie literatury)	
		zajęcia praktyczne (przygotowywanie się do zajęć,	
		przygotowanie rozkładu materiału, przygotowanie projektu lekcji, przygotowanie testu i jego ewaluacja,	
		samodzielne wykonywanie prac, zadań projektowych, badawczych)	
		30 godzin;	
		Liczba punktów ECTS: 1,2	
		Sumaryczny nakład pracy studenta: 75 godzin	
Cykl dydaktyczny			
2017/2018 letni			
Status przedmiotu		Język wykładowy	
fakultatywny (do wyboru)		polski	
Metody dydaktyczne		Forma i sposób zaliczenia oraz podstawowe kryteria oceny lub wymagania egzaminacyjne	
Ćwiczenia		Sposób zaliczenia	
•ćwiczenia audytoryjne: analiza tekstów z dyskusją / metoda projektów (projekt badawczy, wdrożeniowy, praktyczny) / gry symulacyjne / praca w grupach / analiza przypadków/ dyskusja / rozwiązywanie zadań		Zaliczenie na ocenę	
		Formy zaliczenia	
		ustalenie oceny zaliczeniowej na podstawie ocen cząstkowych otrzymywanych w trakcie trwania semestru	
		Podstawowe kryteria oceny	

Ćwiczenia

- przygotowanie rozkładu materiału
- planowanie lekcji
- przeprowadzanie symulacji fragmentu lekcji
- zastosowanie adekwatnych metod nauczania, sformułowanie zadań dla ucznia
- przygotowanie pracy domowej dla uczniów o specyficznych stylach poznawczych
- przygotowanie spotkania z rodzicami
- krytyczna analiza podejmowanych działań
- udział w merytorycznej dyskusji, dobór argumentów
- kolokwium z zakresu koncepcji nauczania geografii oraz podstawowych pojęć związanych z dydaktyką

Sposób weryfikacji założonych efektów kształcenia**Określenie przedmiotów wprowadzających wraz z wymogami wstępnymi****A. Wymagania formalne**

brak

B. Wymagania wstępne

podstawowa wiedza z zakresu pedagogiki, psychologii, szczególnie dotycząca etapów rozwojowych człowieka, podejść i ideologii dydaktycznych; umiejętność interpretacji zachowań uczniów w szkole

Cele kształcenia

Przygotowanie merytoryczne do wykonywania zawodu nauczyciela geografii w gimnazjum i szkole ponadgimnazjalnej.

Treści programowe

B. Problematyka ćwiczeń

1. Przedmiot. Miejsce geografii na III i IV etapie edukacyjnym. Podstawa programowa kształcenia ogólnego na III i IV etapie edukacyjnym. Cele kształcenia i treści nauczania geografii na III i IV etapie edukacyjnym. Przedmiot w kontekście wcześniejszego i dalszego kształcenia. Struktura wiedzy przedmiotowej. Integracja wewnątrz- i międzyprzedmiotowa. Program nauczania - tworzenie i modyfikacja, analiza, ocena, dobór i zatwierdzanie. Projektowanie procesu kształcenia. Rozkład materiału.
2. Podmiotowość i pełnomocność ucznia. Specyfika i prawidłowości uczenia się na II, III i IV etapie edukacyjnym. Charakterystyka głównych operacji umysłowych w uczeniu się przedmiotu. Style poznawcze i strategie uczenia się a style nauczania. Zmiany w organizmie oraz funkcjonowaniu poznawczym i społecznym w okresie dorastania oraz ich wpływ na przebieg procesu uczenia się. Nakład pracy i uzdolnienia w uczeniu się przedmiotu. Kompetencje kluczowe i ich kształtowanie w ramach nauczania przedmiotu.
3. Rola nauczyciela na III i IV etapie edukacyjnym, autorytet nauczyciela. Dostosowywanie sposobu komunikowania się do poziomu rozwoju uczniów. Interakcje ucznia i nauczyciela w toku lekcji. Stymulowanie aktywności poznawczej uczniów, kreowanie sytuacji dydaktycznych, kierowanie pracą uczniów.
4. Współpraca nauczyciela z rodzicami uczniów, pracownikami szkoły i środowiskiem.
5. Odkrywanie i rozwijanie predyspozycji i uzdolnień uczniów. Wspomaganie rozwoju poznawczego. Kształtowanie pojęć, postaw, umiejętności praktycznych oraz umiejętności rozwiązywania problemów i wykorzystywania wiedzy. Strukturyzacja wiedzy. Powtarzanie i utrwalanie wiedzy i umiejętności. Dostosowywanie działań pedagogicznych do potrzeb i możliwości ucznia, w szczególności do możliwości psychofizycznych oraz tempa uczenia się ucznia ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi.
6. Trudności w uczeniu się, w tym specyficzne trudności w uczeniu się - profilaktyka, diagnoza, pomoc psychologiczno-pedagogiczna.
7. Sytuacje wychowawcze w toku nauczania przedmiotowego. Rozwijanie umiejętności osobistych i społecznych uczniów. Kształtowanie umiejętności współpracy uczniów. Budowanie systemu wartości i rozwijanie postaw etycznych uczniów. Kształtowanie kompetencji komunikacyjnych i nawyków kulturalnych. Edukacja zdrowotna – profilaktyka uzależnień.
8. Animowanie działań edukacyjnych i pracy nad rozwojem ucznia. Kształtowanie u ucznia pozytywnego stosunku do nauki oraz rozwijanie ciekawości, aktywności i samodzielności poznawczej. Kształtowanie motywacji do uczenia się danego przedmiotu. Kształtowanie nawyków systematycznego uczenia się z różnych źródeł wiedzy, w tym z Internetu. Stymulowanie samodzielnej pracy ucznia w kontekście uczenia się przez całe życie. Przygotowanie ucznia do samokształcenia.

Wykaz literatury

A. Literatura wymagana do ostatecznego zaliczenia zajęć (zdania egzaminu):

A.1. wykorzystywana podczas zajęć

Arends R. I. 1995. Uczymy się nauczać. WSiP, Warszawa.

Międzynarodowa Karta Edukacji Geograficznej

Piskorz S. 1997, Zarys dydaktyki geografii. Wyd. Naukowe PWN, Warszawa

Sadoń-Osowiecka T. 2009, Konstruowanie wiedzy geograficznej w klasach gimnazjalnych. Możliwości i zaniedbania, „Impuls” Oficyna Wydawnicza.

Sadoń-Osowiecka T. (red.) 2015, Kreatywność w szkolnej geografii. Refleksje po realizacji projektu Akademickie Centrum Kreatywności, Wyd. Libron, Kraków.

Winklewski J. 1988, Podstawy nauczania geografii, PZWS, Warszawa

A.2. studiowana samodzielnie przez studenta

- Barnes D., 1988 Nauczyciel i uczniowie: od porozumiewania się do kształcenia, WSiP, Warszawa.
- Dylikowa A. Dydaktyka geografii w szkole podstawowej
- Klus-Stańska D. 2002. Konstruowanie wiedzy w szkole. Wydaw. Uniw. Warmińsko-Mazurskiego, Olsztyn.
- Nałkowski W. 1968. Dydaktyka geografii. Wybór pism. Państwowe Zakłady Wydawnictw Szkolnych, Warszawa
- B. Literatura uzupełniająca
- Chałubińska A. 1959. Różne drogi nauczania geografii, Państwowe Zakłady Wydawnictw Szkolnych, Warszawa.
- Czekańska M. 1973. Metodyka geografii a praktyka szkolna. PZWS, Warszawa
- Geografia w Szkole. Czasopismo dla Nauczycieli
- Hibsz A. (red.) 2008. Polska dydaktyka geografii. Idee-tradycje-wyzwania. Wyd. Nauk o Ziemi UŚ, Sosnowiec.
- Mordawski J. 1999, Geograficzna edukacja regionalna. Koncepcja dydaktyczna, organizacja i wyniki, Wyd. UG Gdańsk.
- Pulinowa M. Z. (red.), 1996. Człowiek bliżej Ziemi. O teoretycznych podstawach nauczania geografii i ich praktycznym wykorzystaniu. PZWS, Warszawa

**Efekty kształcenia
(obszarowe i kierunkowe)**
Wiedza

- st.koszt. I.1.2 Opisuje rolę i miejsce geografii w strukturze edukacji i w życiu społecznym; Sposób weryfikacji:Udział w dyskusji
- st.koszt. I.1.2 Charakteryzuje specyfikę geografii jako dyscypliny akademickiej i jako przedmiotu szkolnego; Sposób weryfikacji: Udział w dyskusji
- st.koszt. I.1.2 Analizuje cele edukacyjne i treści przedmiotowe w podstawie programowej; Sposób weryfikacji: Udział w dyskusji
- st.koszt. I.1.2 Wyjaśnia różnice między podstawą programową, programem nauczania i rozkładem materiału; Sposób weryfikacji:Ocena konkretnych działań – przygotowanie programu i rozkładu nauczania geografii, kolokwium
- st.koszt. I.1.2, st.koszt. I.2.1.j Identyfikuje i dobiera metody, techniki nauczania oraz odpowiednie środki dydaktyczne i uzasadnia ich zastosowanie w określonym kontekście Sposób weryfikacji: Obserwacja podczas zajęć, dyskusja, analiza przygotowanych przez studenta konspektów lekcji, kolokwium
- st.koszt. I.2.1.f Wymienia i opisuje metody badań diagnostycznych oraz uzasadnia potrzebę ich prowadzenia przez nauczyciela; Sposób weryfikacji: Dyskusja, kolokwium
- st.koszt. I.2.1.i Charakteryzuje uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi (zarówno z dysfunkcjami, jak i wybitnie uzdolnionych), rozpoznaje ich na podstawie opisu lub obserwacji; podaje możliwe sposoby postępowania w podanym kontekście oraz przewiduje ich wielorakie skutki: Sposób weryfikacji: Dyskusja, kolokwium

Umiejętności

- st.koszt. I.1.3
Potrafi przygotować program nauczania, rozkład materiału oraz zaplanować zadania dostosowane do potrzeb i możliwości konkretnych uczniów
Sposób weryfikacji: Analiza przygotowanych prac studenta
- st.koszt. I.1.4, I.2.2.d Potrafi samodzielnie uczyć się i doskonalić własny warsztat pedagogiczny z wykorzystaniem nowoczesnych środków i metod pozyskiwania, organizowania i przetwarzania informacji i materiałów korzystając z różnych źródeł (zarówno polsko, jak i obcojęzycznych) i nowoczesnych technologii
Sposób weryfikacji: Analiza przygotowanych prac studenta, obserwacja podczas zajęć
- st.koszt. I.2.2.d Posługuje się wiedzą z zakresu dydaktyki i metodyki szczegółowej, w celu diagnozowania, analizowania i prognozowania sytuacji pedagogicznych oraz dobierania strategii realizowania działań praktycznych na III i IV etapie edukacyjnym
Sposób weryfikacji: Analiza prac, udział w dyskusji, obserwacja podczas zajęć, kolokwium
- st.koszt. I.2.2.e Potrafi diagnozować sytuacje w klasie, rozpoznawać style uczenia się

oraz zdolności uczniów (także ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi),
opracować wyniki obserwacji, formułować wnioski
Sposób weryfikacji: Udział w dyskusji, analiza prac, obserwacja podczas zajęć

st.kszt. I.2.2.g Potrafi ocenić przydatność typowych metod, procedur i dobrych
praktyk do realizacji zadań dydaktycznych związanych z nauczaniem geografii na
III i IV etapie edukacyjnym
Sposób weryfikacji: dyskusja

st.kszt. I.2.2.h Dobiera i wykorzystuje dostępne materiały, środki i metody pracy w
celu projektowania i efektywnego realizowania działań dydaktycznych oraz
wykorzystuje nowoczesne technologie do pracy dydaktycznej
Sposób weryfikacji: Analiza prac, obserwacja podczas zajęć

st.kszt. I.2.2.n Potrafi analizować własne działania dydaktyczne i wskazywać
obszary, wymagające modyfikacji, potrafi eksperymentować i wdrażać działania
innowacyjne
Sposób weryfikacji: Dyskusja, obserwacja podczas zajęć

st.kszt. I.1.7. Potrafi realizować zadania dydaktyczne wynikające z roli nauczyciela
Sposób weryfikacji: Analiza prac, udział w dyskusjach, obserwacja, kolokwium

Kompetencje społeczne (postawy)

Terminowo realizuje prace indywidualne i zespołowe
Sposób weryfikacji: obserwowanie pracy na zajęciach

st.kszt. I.2.2.m, I.1.5 Potrafi pracować w zespole, pełniąc różne role, także funkcje
kierownicze; umie podejmować i wyznaczać zadania, posiada elementarne
umiejętności organizacyjne pozwalające na realizację działań dydaktycznych,
posiada umiejętność współpracy z innymi nauczycielami
Sposób weryfikacji: obserwowanie pracy na zajęciach

st.kszt. I.1.3 Posiada kompetencje niezbędne do kompleksowej realizacji
dydaktycznych zadań szkoły, w tym do samodzielnego przygotowania i
dostosowania programu nauczania do potrzeb i możliwości uczniów
Sposób weryfikacji: obserwowanie pracy na zajęciach, analiza prac

Potrafi komunikować się z uczniem i jego opiekunami
Sposób weryfikacji: Obserwowanie na zajęciach

st.kszt. I.1.6 Charakteryzuje się wrażliwością etyczną, empatią, otwartością,
refleksyjnością oraz postawami prospołecznymi i poczuciem odpowiedzialności
Sposób weryfikacji: obserwowanie pracy na zajęciach, udział w dyskusjach

st.kszt. I.2.3.a Ma świadomość poziomu swojej wiedzy i umiejętności, rozumie
potrzebę ciągłego doksztalcania się zawodowego i rozwoju osobistego; dokonuje
oceny własnych kompetencji i doskonali umiejętności w trakcie realizowania działań
dydaktycznych
Sposób weryfikacji: obserwowanie pracy na zajęciach

st.ksz. I.2.3.c Ma świadomość konieczności prowadzenia zindywidualizowanych działań dydaktycznych w stosunku do uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi obserwowanie pracy na zajęciach, analiza prac Odpowiedzialnie przygotowuje się do swojej pracy, projektuje i wykonuje działania dydaktyczne Sposób weryfikacji: obserwowanie pracy na zajęciach, analiza prac Odpowiedzialnie przygotowuje się do swojej pracy, projektuje i wykonuje działania dydaktyczne Sposób weryfikacji: obserwowanie pracy na zajęciach, analiza prac

Kontakt

geotso@ug.edu.pl

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

Projekt współfinansowany przez
Unię Europejską w ramach
Europejskiego Funduszu
Społecznego

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

Nazwa przedmiotu		Kod ECTS	
Emisja głosu		5.1.0096	
Nazwa jednostki prowadzącej przedmiot			
Faculty of Oceanography and Geography			
Studia			
wydział	kierunek	poziom	drugiego stopnia
Wydział Oceanografii i Geografii	Geografia	forma	stacjonarne
		moduł specjalnościowy	nauczycielska
		specjalizacja	wszystkie
Wydział Oceanografii i Geografii	Gospodarka przestrzenna	poziom	drugiego stopnia
		forma	stacjonarne
		moduł specjalnościowy	rozwój regionalny i lokalny, nauczycielska, zarządzanie środowiskiem w gospodarce przestrzennej
		specjalizacja	wszystkie
Nazwisko osoby prowadzącej (osób prowadzących)			
dr Teresa Sadoń-Osowiecka; lek. Beata Siebert; dr Grzegorz Kołodziej; dr Ewa Binkuńska; dr Ewa Kowalewska; dr Ewa Binkuńska			
Formy zajęć, sposób ich realizacji i przypisana im liczba godzin		Liczba punktów ECTS	
Formy zajęć		1 udział w ćwiczeniach: 15 h, udział w konsultacjach (kontakt oferowany) 5 h 0,8 ECTS; Przygotowanie się do zaliczenia: 5 h 0,2 ECTS	
Ćw. laboratoryjne			
Sposób realizacji zajęć			
zajęcia w sali dydaktycznej			
Liczba godzin			
Ćw. laboratoryjne: 15 godz.			
Cykl dydaktyczny			
2017/2018 letni			
Status przedmiotu		Język wykładowy	
fakultatywny (do wyboru)		polski	
Metody dydaktyczne		Forma i sposób zaliczenia oraz podstawowe kryteria oceny lub wymagania egzaminacyjne	
ćwiczenia laboratoryjne		Sposób zaliczenia	
		Zaliczenie na ocenę	
		Formy zaliczenia	
		zaliczenie ustne	
		Podstawowe kryteria oceny	
		Umiejętność prawidłowej artykulacji Kolokwium: Znajomość podstawowej wiedzy o narządach mowy	
Sposób weryfikacji założonych efektów kształcenia			
Określenie przedmiotów wprowadzających wraz z wymogami wstępnymi			
A. Wymagania formalne			
brak			
B. Wymagania wstępne			
brak			
Cele kształcenia			
Przygotowanie merytoryczne do wykonywania zawodu nauczyciela w gimnazjum i szkole ponadgimnazjalnej. Nauczenie prawidłowego posługiwania się narządem mowy.			

Treści programowe	
Fizyczne aspekty komunikacji werbalnej. Emisja głosu – budowa, działanie i ochrona narządu mowy. Ćwiczenia praktyczne dotyczące prawidłowego posługiwania się narządem mowy	
Wykaz literatury	
Efekty kształcenia (obszarowe i kierunkowe)	Wiedza W_1; 2.6a.; Opisuje budowę i funkcjonowanie narządu mowy W_2; 2.6a; Charakteryzuje patologie narządów mowy W_3; 2.6a; Rozpoznaje nieprawidłowości w artykułowaniu i podaje sposoby zapobiegania im W_4; 2..6a,b; Wymienia sposoby ochrony narządów mowy
	Umiejętności U_1; 2.6b; Prawidłowo posługuje się narządem mowy U_2; 2.6b; Rozpoznaje nieprawidłowości w artykułowaniu i potrafi zapobiegać im
	Kompetencje społeczne (postawy) K_1; 2.3a; Ma świadomość konieczności ciągłego doskonalenia swoich umiejętności
Kontakt geotso@ug.edu.pl	

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

Projekt współfinansowany przez
Unię Europejską w ramach
Europejskiego Funduszu
Społecznego

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

Nazwa przedmiotu		Kod ECTS	
Geneza i ewolucja obszarów młodoglacjalnych		7.1.0320	
Nazwa jednostki prowadzącej przedmiot			
Katedra Geomorfologii i Geologii Czwartorzędu			
Studia			
wydział	kierunek	poziom	drugiego stopnia
Wydział Oceanografii i Geografii	Geografia	forma	stacjonarne
		moduł specjalnościowy	nauczycielska, Podstawowa
		specjalizacja	wszystkie
Nazwisko osoby prowadzącej (osób prowadzących)			
dr Piotr Woźniak			
Formy zajęć, sposób ich realizacji i przypisana im liczba godzin		Liczba punktów ECTS	
Formy zajęć		1	
Wykład		Zajęcia wymagające bezpośredniego udziału nauczyciela akademickiego:	
Sposób realizacji zajęć		udział w wykładach 15 godzin;	
zajęcia w sali dydaktycznej		udział w zaliczeniu 1 godzina	
Liczba godzin		udział w konsultacjach (kontakt oferowany) 1 godzina	
Wykład: 15 godz.		Łączna liczba godzin: 17;	
		Liczba punktów ECTS: 0,5	
		Praca własna studenta:	
		przygotowanie do zaliczenia (studiowanie literatury)	
		zajęcia praktyczne (przygotowywanie się do zajęć, samodzielne wykonywanie prac, zadań projektowych, badawczych itp.)	
		13 godzin;	
		Liczba punktów ECTS: 0,5	
		Sumaryczny nakład pracy studenta: 30 godzin	
Cykl dydaktyczny			
2017/2018 letni			
Status przedmiotu		Język wykładowy	
obowiązkowy		polski	
Metody dydaktyczne		Forma i sposób zaliczenia oraz podstawowe kryteria oceny lub wymagania egzaminacyjne	
<ul style="list-style-type: none"> •wykład z prezentacją multimedialną, •wykład konwersatoryjny 		Sposób zaliczenia	
		Zaliczenie na ocenę	
		Formy zaliczenia	
		- ustalenie oceny zaliczeniowej na podstawie oceny syntetycznego opracowania : Paleogeograficzne uwarunkowania genezy rzeźby oraz organizacji i transformacji sieci hydrograficznej na przykładzie wybranego pojezierza (kilkanaście slajdów w pliku PPT/PDF z grafiką i krótkim, konkretnym komentarzem)w zespołach 3-osobowych	
		- wykonanie pracy zaliczeniowej - projekt lub prezentacja	
		Podstawowe kryteria oceny	
		Kompletność i zawartość merytoryczna opracowania, staranność przygotowania elementów graficznych, rzeczowość i komunikatywność przekazu informacji.	

Sposób weryfikacji założonych efektów kształcenia	
Określenie przedmiotów wprowadzających wraz z wymogami wstępnymi	
<p>A. Wymagania formalne brak</p> <p>B. Wymagania wstępne Podstawowa wiedza na temat budowy geologicznej i czwartorzędowej ewolucji środowiska obszarów wokółbałtyckich, wiedza na temat podstawowych procesów fizycznych sterujących funkcjonowaniem i ewolucją środowiska.</p>	
Cele kształcenia	
<ol style="list-style-type: none"> 1. Poznanie uwarunkowań i czynników wpływających na powstawanie i ewolucję pojezierzy. 2. Poszerzenie wiedzy na temat geomorfologii i geologii obszarów młodoglacjalnych w środkowej i północnej Europie. 3. Poznanie związków organizacji i transformacji sieci hydrograficznej z cechami i ewolucją rzeźby obszarów młodoglacjalnych. 	
Treści programowe	
<p>A. Problematyka wykładu</p> <p>A.1. Uwarunkowania powstawania pojezierzy glacialnych (wpływ różnych cech środowiska; wpływ zmian środowiska).</p> <p>A.2. Organizacja odpływu sub-, pro- i ekstraglacialnego i jej konsekwencje dla późniejszych cech środowiska.</p> <p>A.3. Rynny polodowcowe – uwarunkowania rozmieszczenia na obszarach pojeziernych, geneza cech morfologicznych, geneza cech niecek jeziornych, rola w powstawaniu sieci dolinnej i hydrograficznej.</p> <p>A.4. Postglacialna (peryglacialna i interglacialna) transformacja systemów powierzchniowych i podziemnych na obszarach pojeziernych.</p> <p>A.5. Rola martwych lodów w kształtowaniu rzeźby i sieci hydrograficznej obszarów pojeziernych.</p> <p>A.6. Uwarunkowania typów środowisk telmatycznych i ich cech.</p> <p>A.7. Wpływ człowieka na obszary młodoglacjalne w czasach historycznych.</p> <p>A.8. Konwersatorium – geomorfologiczne uwarunkowania organizacji i transformacji sieci hydrograficznej wybranych pojezierzy.</p>	
Wykaz literatury	
<p>A. Literatura wymagana do ostatecznego zaliczenia zajęć (zdania egzaminu):</p> <p>A.1. wykorzystywana podczas zajęć</p> <p>Benn D. I., Evans D. J. A., 1998, Glacier & Glaciation, Arnold, London.</p> <p>Bennet M., Glasser N. F., 2009, Glacial geology: ice sheets and landforms, John Wiley & Sons, Chichester.</p> <p>Błaszkiwicz M., 2005, Późnoglacialna i wczesnoholoceniowa ewolucja obniżeń jeziornych na Pojezierzu Kociewskim (wschodnia część Pomorza) . Prace Geograficzne IGI PAN, Warszawa, 201.</p> <p>Ehlers J., Kozarski S., Gibbard P.L. (eds.), 1995, Glacial deposits in North-East Europe. Balkema, Rotterdam.</p> <p>Ilnicki P., 2002, Torfowiska i torf, Wyd. AR w Poznaniu, Poznań.</p> <p>Jania J., 1993, Glacjologia, PWN, W-wa</p> <p>Mojski J. E., 1993, Europa w plejstocenie, Wyd. PAE, W-wa.</p> <p>Mojski J. E., 2005, Ziemia polskie w czwartorzędzie, PIG, Warszawa.</p> <p>National Atlas of Sweden. Geology, SNA, Sztokholm, 1994.</p> <p>Sugden D. E., John B. S., 1979, Glaciers and landscape. Arnold, London.</p> <p>Tobolski K., 2003, Torfowiska na przykładzie Ziemi Świeckiej, Towarzystwo Przyjaciół Ziemi Świeckiej, Świecie.</p> <p>materiały tekstowe publikowane przez INQUA Peribaltic Working Group</p> <p>A.2. studiowana samodzielnie przez studenta</p> <p>materiały kartograficzne i tekstowe publikowane przez służby geologiczne i hydrograficzne wybranych krajów oraz przez INQUA Peribaltic Working Group,</p> <p>wybrana literatura szczegółowa niezbędna do przygotowania samodzielnej prezentacji</p> <p>B. Literatura uzupełniająca</p> <p>wybrana literatura szczegółowa niezbędna do przygotowania samodzielnej prezentacji</p>	
Efekty kształcenia (obszarowe i kierunkowe)	Wiedza
	<p>K_W07++</p> <p>K_W09++</p> <p>K_W12+++</p> <p>K_W13++</p> <p>Identyfikuje uwarunkowania i czynniki wpływające na powstawanie i ewolucję rzeźby i sieci hydrograficznej obszarów pojeziernych (treści programowe: A.1-A.10)</p> <p>K_W12+++</p> <p>K_W13++</p> <p>Identyfikuje cechy rzeźby młodoglacjalnej w środkowej i północnej Europie (treści</p>

programowe: A.1-A.8)

Sposób weryfikacji: ocena prezentacji multimedialnej

Umiejętności

K_U04++

K_U11+++

K_U15+++

K_U18+++

K_U19+++ Charakteryzuje cechy rzeźby wybranego pojezierza (treści programowe: A.8)

Sposób weryfikacji: ocena prezentacji multimedialnej

K_U08+++

K_U10++

K_U11+++

K_U12+++

K_U15+++

K_U18+++

K_U19+++ Określa wpływ cech i ewolucji rzeźby obszarów młodoglacjalnych na organizację i transformację sieci hydrograficznej (treści programowe: A.1-A.8)

K_U01+++

K_U05++

Posługuje się terminologią z zakresu geomorfologii w stopniu umożliwiającym korzystanie z literatury przedmiotu w języku polskim i angielskim (treści programowe: A.1-A.8)

Sposób weryfikacji: ocena prezentacji multimedialnej, ocena wypowiedzi towarzyszącej prezentacji

Kompetencje społeczne (postawy)

K_K04++ Terminowo i starannie realizuje powierzone zadanie (treści programowe: A.8)

K_K02++ Poszerza swoją wiedzę z zakresu geologii, geomorfologii, hydrografii oraz geografii regionalnej dotyczącej obszarów pojeziernych w oparciu o literaturę fachową (treści programowe: A.8)

Sposób weryfikacji: ocena prezentacji multimedialnej

Kontakt

geopw@ug.edu.pl

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCIProjekt współfinansowany przez
Unię Europejską w ramach
Europejskiego Funduszu
Społecznego**UNIA EUROPEJSKA**
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

Nazwa przedmiotu		Kod ECTS	
Globalne problemy społeczno-gospodarczo-polityczne		7.1.0326	
Nazwa jednostki prowadzącej przedmiot			
Katedra Geografii Rozwoju Regionalnego			
Studia			
wydział	kierunek	poziom	drugiego stopnia
Wydział Oceanografii i Geografii	Geografia	forma	stacjonarne
		moduł specjalnościowy	nauczycielska, Podstawowa
		specjalizacja	wszystkie
Nazwisko osoby prowadzącej (osób prowadzących)			
prof. UG, dr hab. Jan Wendt; prof. dr hab. Alexandru Ilies			
Formy zajęć, sposób ich realizacji i przypisana im liczba godzin		Liczba punktów ECTS	
Formy zajęć		2	
Wykład		Zajęcia wymagające bezpośredniego udziału nauczyciela akademickiego:	
Sposób realizacji zajęć		udział w wykładach 30 godzin;	
zajęcia on-line, zajęcia w sali dydaktycznej		udział w egzaminie 2 godziny;	
Liczba godzin		udział w konsultacjach (kontakt oferowany) 3 godziny;	
Wykład: 30 godz.		Łączna liczba godzin: 35;	
		Liczba punktów ECTS: 1	
		Praca własna studenta:	
		przygotowanie do egzaminu (studiowanie literatury)	
		Przygotowanie pracy semestralnej (esej)	
		25 godzin;	
		Liczba punktów ECTS: 1	
		Sumaryczny nakład pracy studenta: 60 godzin	
Cykl dydaktyczny			
2017/2018 letni			
Status przedmiotu		Język wykładowy	
obowiązkowy		polski	
Metody dydaktyczne		Forma i sposób zaliczenia oraz podstawowe kryteria oceny lub wymagania egzaminacyjne	
Wykład •wykład problemowy •wykład konwersatoryjny •wykład z prezentacją multimedialną		Sposób zaliczenia	
		Egzamin	
		Formy zaliczenia	
		- wykonanie pracy zaliczeniowej - projekt lub prezentacja	
		- Wykład	
		esej (rozwiązywanie problemu)	
		egzamin pisemny (dłuższa wypowiedź pisemna / rozwiązanie problemu)	
		wykonanie pracy zaliczeniowej - projekt lub prezentacja	
		- egzamin pisemny (dłuższa wypowiedź pisemna / rozwiązanie problemu)	
		Podstawowe kryteria oceny	
		1. Znajomość podstawowej faktografii z zakresu przedmiotu.	
		2. Umiejętność zebrania koniecznych do analizy wybranego zagadnienia danych faktograficznych i ich krytyczna ocena.	
		3. Metodologiczna i merytoryczna poprawność wykonanej w terminie pracy.	
Sposób weryfikacji założonych efektów kształcenia			

Określenie przedmiotów wprowadzających wraz z wymogami wstępnymi	
A. Wymagania formalne B. Wymagania wstępne Wiadomości i umiejętności z zakresu przedmiotów licencjatu studiów geograficznych: Geografii społecznej, Geografii ekonomicznej i Geografii politycznej, znajomość języka angielskiego lub innego języka konferencyjnego.	
Cele kształcenia <ul style="list-style-type: none"> • Znajomość przyrodniczych i antropogenicznych uwarunkowań rozwoju społecznego, gospodarczego i politycznego w skali globalnej. • Wskazanie przyczyn i zrozumienie mechanizmów zróżnicowania stopnia wieloaspektowego rozwoju świata. • Poznanie globalnych procesów i problemów społecznych, gospodarczych i politycznych. • Kształcenie umiejętności identyfikacji związków przyczynowo-skutkowych pomiędzy procesami rozwoju społeczno-gospodarczo-politycznego. • Umiejętność krytycznej analizy źródeł i informacji o świecie współczesnym. 	
Treści programowe	
A. Problematyka wykładu A.1. Geografia a światowe problemy społeczne, gospodarcze i polityczne. A.2. Globalizacja polityki – konflikty globalne, regionalne i lokalne – religia, gospodarka, zasoby, bezpieczeństwo, kultura. A.3. Globalne procesy społeczne – procesy globalizacji w XXI w. Globalne procesy demograficzne i ich konsekwencje. A.4. Globalizacja gospodarki i produkcji – szanse i zagrożenia społeczne, gospodarcze i polityczne. A.5. Światowe kryzysy i wyczerpywanie się zasobów – energia, żywność, woda. A.6. Światowe mocarstwa – światowa polityka – światowe interesy. A.7. Globalne zagrożenia dla świata: geopolityczne, techniczne, przyrodnicze, inne. A.8. Globalne szanse i wyzwania – miasta i ich przemiany – metropolia jako centra rozwoju. A.9. Światowy terroryzm i jego konsekwencje. A.10. Społeczno-ekonomiczne uwarunkowania światowych epidemii.	
Wykaz literatury	
A. Literatura wymagana do ostatecznego zaliczenia zajęć (zdania egzaminu): A.1. wykorzystywana podczas zajęć <ul style="list-style-type: none"> • Czerny M., 2005, Globalizacja a rozwój. Wybrane zagadnienia geografii społeczno-gospodarczej świata, Wydawnictwo Naukowe PWN, Warszawa. • Huntington S. P., 2005, Zderzenie cywilizacji i kształtowanie nowego ładu światowego, Wydawnictwo Muza S.A., Warszawa. • Weinberger C., Schweizer P., 1999, Następna wojna światowa, Politeja, Warszawa. A.2. studiowana samodzielnie przez studenta <ul style="list-style-type: none"> • Diamond J., 2007, Upadek, Prószyński i S-ka, Warszawa. • Landes D. S., 2007, Bogactwo i nędza narodów, MUZA S.A., Warszawa, B. Literatura uzupełniająca <ul style="list-style-type: none"> • Brzeziński Z., 1998, Wielka szachownica, Warszawa. • Domański B., 2004, Krytyka pojęcia rozwoju a studia regionalne, Studia Regionalne i Lokalne, nr 2 (16), s. 7-23. • Fukuyama F., 2005, Budowanie państwa. Rządzenie i ład światowy w XXI wieku, Dom Wydawniczy Rebis, Poznań. • Krzysztofek K., Szczepański M. S., 2005, Zrozumieć rozwój. Od społeczeństw tradycyjnych do informacyjnych, Wydawnictwo Uniwersytetu Śląskiego, Katowice • Naisbitt J., 1997, Megatrendy, Zys i S-ka Wydawnictwo, Poznań. • Potulski J., 2011, Geopolityka w świecie ponowoczesnym, Instytut Geopolityki, Częstochowa. • Toffler A. i H., 2006, Budowa nowej cywilizacji. Polityka trzeciej fali. Trzecia fala, Wydawnictwo Kurpisz, Poznań. • Wallerstein I., 2007, Analiza systemów-światów. Wprowadzenie, Wydawnictwo Akademickie DIALOG, Warszawa. • Weizsäcker Ernst U. von, Lovins Amory B., Lovins Hunter L., 1999, Mnożnik cztery, Wydawnictwo Kurpisz, Toruń. 	
Efekty kształcenia (obszarowe i kierunkowe)	Wiedza K_W03++ charakteryzuje główne kierunki badawcze i osiągnięcia współczesnej geografii, identyfikuje i streszcza najnowsze trendy w rozwoju geograficznych badań naukowych w Polsce i za granicą (treści programowe: A. 1-8) Sposób weryfikacji: Egzamin K_W09+++ wymienia i opisuje główne problemy z zakresu geografii społecznej, gospodarczej i politycznej współczesnego świata i je klasyfikuje (treści programowe: A. 1-8) Sposób weryfikacji: Egzamin; Esej; Prezentacja K_W11+++ klasyfikuje i wyjaśnia najważniejsze problemy współczesności w skali regionalnej i globalnej, rozumie ich istotę, genezę i możliwe konsekwencje (treści programowe: A. 1-8) Sposób weryfikacji: Egzamin; Esej
	Umiejętności K_U01++ biegle korzysta i poddaje krytyce literaturę naukową oraz posługuje się terminologią geograficzną w języku polskim oraz w języku angielskim (treści

programowe: A. 1-8) Sposób weryfikacji: Esej
K_U08+++ integruje wiedzę z zakresu dyscyplin przyrodniczych i społecznych, ekonomicznych i politycznych, analizuje i rozwiązuje problemy badawcze nauk geograficznych, proponuje alternatywne rozwiązania analizowanego problemu (treści programowe: A. 1-8) Sposób weryfikacji: Esej; prezentacja

Kompetencje społeczne (postawy)

K_K02+++ dąży do poszerzenia kompetencji zawodowych i aktualizuje wiedzę geograficzną wzbogaconą o wymiar interdyscyplinarny (treści programowe: A. 1-8)
Sposób weryfikacji: Egzamin; Esej

Kontakt

jan.wendt@ug.edu.pl

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

Projekt współfinansowany przez
Unię Europejską w ramach
Europejskiego Funduszu
Społecznego

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

Nazwa przedmiotu		Kod ECTS	
Hydrologia dynamiczna		7.1.0350	
Nazwa jednostki prowadzącej przedmiot			
Katedra Hydrologii			
Studia			
wydział	kierunek	poziom	drugiego stopnia
Wydział Oceanografii i Geografii	Geografia	forma	stacjonarne
		moduł specjalnościowy	nauczycielska, Podstawowa
		specjalizacja	wszystkie
Nazwisko osoby prowadzącej (osób prowadzących)			
prof. UG, dr hab. Roman Cieśliński; dr Łukasz Pietruszyński			
Formy zajęć, sposób ich realizacji i przypisana im liczba godzin		Liczba punktów ECTS	
Formy zajęć		1	
Ćw. laboratoryjne		Zajęcia wymagające bezpośredniego udziału nauczyciela akademickiego:	
Sposób realizacji zajęć		udział w ćwiczeniach 15 godzin;	
zajęcia w sali dydaktycznej		udział w zaliczeniu 2 godziny	
Liczba godzin		udział w konsultacjach (kontakt oferowany) 10 godzin	
Ćw. laboratoryjne: 15 godz.		Łączna liczba godzin: 27;	
		Liczba punktów ECTS: 1	
		Praca własna studenta:	
		przygotowanie do zaliczenia (studiowanie literatury)	
		zajęcia praktyczne (przygotowywanie się do zajęć, samodzielne wykonywanie prac, zadań projektowych, badawczych itp.)	
		3 godziny;	
		Liczba punktów ECTS: 0	
		Sumaryczny nakład pracy studenta: 30 godzin	
Cykl dydaktyczny			
2017/2018 letni			
Status przedmiotu		Język wykładowy	
obowiązkowy		polski	
Metody dydaktyczne		Forma i sposób zaliczenia oraz podstawowe kryteria oceny lub wymagania egzaminacyjne	
wykład / wykład problemowy/ z prezentacją multimedialną		Sposób zaliczenia	
		Zaliczenie na ocenę	
		Formy zaliczenia	
		ustalenie oceny zaliczeniowej na podstawie ocen cząstkowych otrzymywanych w trakcie trwania semestru	
		Podstawowe kryteria oceny	
		Wykład	
		Umiejętność korzystania i interpretowania map topograficznych i hydrograficznych, logicznego myślenia.	
Sposób weryfikacji założonych efektów kształcenia			
Określenie przedmiotów wprowadzających wraz z wymogami wstępnymi			
A. Wymagania formalne			

- Hydrologia i oceanografia

B. Wymagania wstępne

Wiedza z zakresu hydrologii, umiejętność analizy materiałów kartograficznych, dostrzegania związków przyczynowo skutkowych w przyrodzie

Cele kształcenia

Zapoznanie studenta z procesami hydrologicznymi, obiegiem wody w zlewni oraz metodami oceny wykształcenia i organizacji sieci rzecznych.

Treści programowe

- A. Problematyka ćwiczeń
- A.1 Podstawowe pojęcia teorii grafów.
- A.2 Analiza sieciowa.
- A.3 Prawa hortonowskie.
- A.4 Hierarchizacja sieci rzecznych.
- A.5 Modele losowe i cykliczne sieci rzecznych.
- A.6 Topologia sieci rzecznych na terenach młodoglacjalnych.
- A.7 Modelowanie obiegu wody w zlewni.

Wykaz literatury

A. Literatura wymagana do ostatecznego zaliczenia zajęć (zdania egzaminu):

A.1. wykorzystywana podczas zajęć

-

A.2. studiowana samodzielnie przez studenta

- Eagleson P.S., 1978, Hydrologia dynamiczna, PWN, Warszawa.

- Jankowski A.T., 1995, Hydrologia. Przewodnik do ćwiczeń, Wyd. UŚ, Katowice.

- Ore O., 1966, Podstawy teorii grafów, PWN, Warszawa.

- Pociask-Karteczka J., 2003, Zlewnia. Właściwości i procesy, UJ, Kraków.

- Scheidegger A.E., 1974, Geomorfologia teoretyczna, PWN, Warszawa.

- Soczyńska U. (red), 1990, Podstawy hydrologii dynamicznej, Wyd. UW, Warszawa.

- Soczyńska U., 1990, Procesy hydrologiczne, PWN, Warszawa.

B. Literatura uzupełniająca

- Bajkiewicz-Grabowska E., 1987, Systemy rzeczne i stopień ich uporządkowania, Przegl. Geof. 32, nr 3.

- Bajkiewicz-Grabowska E., Olszewski R., 2001, Czy prawa Hortona poprawnie opisują fraktalną strukturę sieci rzecznej, Przegl. Geof. 46, nr 3.

- Drwal J., 1982, Wykształcenie i organizacji sieci hydrograficznej jako podstawa oceny struktury odpływu w terenach młodoglacjalnych, Zesz. Nauk. UG, Rozprawy i Monografie 33, Gdańsk.

- Drwal J., Bogdanowicz R., 1986, Stosowalność klasyfikacji hydrograficznych o tak zwanym odwróconym porządku numeracji w analizie sieci rzecznej wybranej zlewni Przymorza, Zesz. Nauk. Wydz. BGiO UG 15, Geografia, Gdańsk.

- Fac-Beneda J., 2011, Młodoglacjalne system hydrograficzny, Wyd. UG, Gdańsk.

- Gutry-Korycka M., 1987, Statystyczne metody opisu sieci rzecznej, Prz. Geof., t. 32, 2.

- Haggett P., Chorley R.J., 1972, Network analysis in geography, Arnold, Londyn.

- Magnuszewski A., 1993, Wymiar fraktalny współczesnych sieci rzecznych, Przegl. Geof. 38, nr 2.

-- Morisawa M., 1985, Rivers, Longman, New York.

- Schumm S.A., 1977, The fluvial system, Wiley, New York

- Więzik B., 1987, Geomorfoklimatyczny hydrogram odpływu, Przegl. Geof. 32, nr 3.

Efekty kształcenia (obszarowe i kierunkowe)

Wiedza

K_W04+++ Podejmuje dyskusję na temat znaczenia i komplementarnego charakteru redukcjonistycznych i holistycznych rozwiązań metodologicznych w badaniach geograficznych (treści programowe: A.1-A.7).
Sposób weryfikacji: Zaliczenie ustne

K_W05+++ Nazywa, definiuje i objaśnia podstawowe zagadnienia z zakresu teorii systemów informacji geograficznej (treści programowe: A.1-7).
Sposób weryfikacji: Kolokwium pisemne

K_W09++ Stosuje wiedzę z zakresu nauk ścisłych pozwalającą na zrozumienie

złożonych procesów i zjawisk zachodzących w środowisku wodnym (treści programowe: A.1-A.7).

Sposób weryfikacji: Obserwowanie pracy na zajęciach

K_W14++ Stosuje w obliczeniach statystykę opisową i matematyczną, a także analizuje zjawiska przestrzenne (treści programowe: A.1-A.7).

Sposób weryfikacji: obserwowanie pracy na zajęciach

Umiejętności

K_U10++ Nazywa, opisuje oraz analizuje procesy i zjawiska hydrologiczne (treści programowe: A.1-A.7).

Sposób weryfikacji: Obserwowanie pracy na zajęciach

K_U13++ Wyjaśnia oraz interpretuje wzajemne relacje między procesami w środowisku wodnym (treści programowe: A.1-A.7).

Sposób weryfikacji: Zaliczenie ustne

K_U18++ Przedstawia wyniki badań w postaci prawidłowo opracowanej i wygłoszonej prezentacji (treści programowe: A.1-A.7).

Sposób weryfikacji: Wykonanie prezentacji multimedialnej

Kompetencje społeczne (postawy)

K_K01++ Posiada pogłębioną świadomość poziomu swojej wiedzy i umiejętności, rozumie potrzebę ciągłego rozwoju osobistego i zawodowego.

K_K02++ W oparciu o literaturę fachową aktywnie poszerza kompetencje zawodowe i aktualizuje wiedzę geograficzną wzbogaconą o wymiar interdyscyplinarny.

K_K05++ Samodzielnie podejmuje i inicjuje działania profesjonalne; planuje i organizuje ich przebieg, a także dokonuje ich ewaluacji.

Sposób weryfikacji: Obserwowanie pracy na zajęciach

Kontakt

georc@univ.gda.pl

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCIProjekt współfinansowany przez
Unię Europejską w ramach
Europejskiego Funduszu
Społecznego**UNIA EUROPEJSKA**
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

Nazwa przedmiotu		Kod ECTS	
Limnologia stosowana		7.1.0304	
Nazwa jednostki prowadzącej przedmiot			
Faculty of Oceanography and Geography			
Studia			
wydział	kierunek	poziom	drugiego stopnia
Wydział Oceanografii i Geografii	Geografia	forma	stacjonarne
		moduł	nauczycielska, Podstawowa
		specjalnościowy	
		specjalizacja	wszystkie
Nazwisko osoby prowadzącej (osób prowadzących)			
dr Kamil Nowiński; Agnieszka Szczerba; dr Magdalena Borowiak; mgr Anna Poraj-Górska; mgr Maciej Markowski			
Formy zajęć, sposób ich realizacji i przypisana im liczba godzin		Liczba punktów ECTS	
Formy zajęć		3	
Wykład, Ćw. laboratoryjne		Zajęcia wymagające bezpośredniego udziału nauczyciela akademickiego	
Sposób realizacji zajęć		Liczba punktów ECTS: 3	
zajęcia w sali dydaktycznej		Łączna liczba godzin: 67	
Liczba godzin		- udział w wykładach: 30 godz. - 1 pkt. ECTS	
Ćw. laboratoryjne: 30 godz., Wykład: 30 godz.		- udział w ćwiczeniach: 30 godz. - 1 pkt. ECTS	
		- udział w konsultacjach: 5 godz.	
		- egzamin/zaliczenie: 2 godz.	
		Praca własna studenta	
		Liczba punktów ECTS: 1	
		Łączna liczba godzin: 20	
		- przygotowanie do egzaminu/ zaliczenia: 10	
		- zajęcia o charakterze praktycznym: 10	
Cykl dydaktyczny			
2017/2018 letni			
Status przedmiotu		Język wykładowy	
obowiązkowy		polski	
Metody dydaktyczne		Forma i sposób zaliczenia oraz podstawowe kryteria oceny lub wymagania egzaminacyjne	
- Rozwiązywanie zadań		Sposób zaliczenia	
- Wykład z prezentacją multimedialną		- Zaliczenie na ocenę	
		- Egzamin	
		Formy zaliczenia	
		- egzamin pisemny z pytaniami (zadaniami) otwartymi	
		- egzamin pisemny testowy	
		- ustalenie oceny zaliczeniowej na podstawie ocen cząstkowych otrzymywanych w trakcie trwania semestru	
		- kolokwium	
		Podstawowe kryteria oceny	

Wykład
Wymagane jest zdobycie min. 51% możliwych do uzyskania punktów z egzaminu pisemnego obejmującego zakres materiału realizowanego na wykładach i ćwiczeniach.

Ćwiczenia
Kolokwia – wymagane jest zdobycie min. 51% całkowitej możliwej do uzyskania liczby punktów (kolokwium obejmuje zakres materiału realizowanego na ćwiczeniach).

Zadania cząstkowe – terminowość realizacji, kompletność i poprawność merytoryczna, zgodność z podanymi wytycznymi, jasna i czytelna wizualizacja uzyskanych wyników.

Warunkiem otrzymania zaliczenia jest oddanie wszystkich realizowanych zadań.

Dyskusja – aktywność w dyskusji, umiejętność podjęcia dyskusji i udzielania odpowiedzi na stawiane pytania i zadania problemowe. Rozumienie i prawidłowe posługiwanie się terminologią w ramach tematyki realizowanej na zajęciach.

Sposób weryfikacji założonych efektów kształcenia

Sposób weryfikacji przyswojenia wiedzy:

Student poprawnie udziela odpowiedzi na pytania testowe i/lub udziela prawidłowych odpowiedzi na pytania otwarte (egzamin pisemny) z zakresu materiału realizowanego na wykładach i ćwiczeniach. Na egzaminie przedmiotowym i kolokwium końcowym z ćwiczeń: zna podstawową terminologię limnologiczną i rozumie procesy oraz zjawiska zachodzące w jeziorze i jego otoczeniu; rozumie znaczenie jezior w kształtowaniu działalności gospodarczej człowieka, oraz zna konsekwencje jego ingerencji w środowisko limniczne; zna zasady i metody podstawowych pomiarów oraz analiz i opracowań limnologicznych.

Sposób weryfikacji nabycia umiejętności:

Obserwacja pracy studenta na ćwiczeniach oraz ocena wykonanych zadań cząstkowych i/lub większych projektów. Przy ocenie wykonanych zadań brane będą pod uwagę: zrozumienie celu i zasad wykonywanych działań, poprawność przeprowadzonych obliczeń i analiz hydrograficznych; właściwa interpretacja i prezentacja uzyskanych wyników; prawidłowe posługiwanie się terminologią przedmiotu.

Sposób weryfikacji nabycia kompetencji społecznych:

Ocena przygotowania studenta do ćwiczeń i obserwacja jego pracy na zajęciach. Student wykazuje się: przygotowaniem merytorycznym do zajęć; aktywnością podczas zajęć (podejmuje dyskusję, uczestniczy w konsultacjach); dążeniem do uzupełniania i pogłębiania swojej wiedzy (cytowanie literatury przedmiotu); umiejętnością współpracy z innymi studentami w grupie (dyskusja, wymiana wiedzy i umiejętności praktycznych).

Określenie przedmiotów wprowadzających wraz z wymogami wstępnymi

A. Wymagania formalne

brak

B. Wymagania wstępne

Ogólna wiedza z zakresu geografii fizycznej ze szczególnym naciskiem na hydrologię i geomorfologię.

Znajomość funkcjonowania środowiska geograficznego, interpretacja informacji pochodzących z różnych źródeł.

Cele kształcenia

Wykład: Zdobycie podstawowej wiedzy o funkcjonowaniu jezior i ich roli w środowisku przyrodniczym, oraz funkcjach i znaczeniu gospodarczym.

Poznanie przyczyn i skutków naturalnych i antropogenicznych przemian jezior, a także metod ochrony i rekultywacji jezior. Zdobycie wiedzy na temat kierunków i tempa zmian środowiska wodnego jezior, oraz możliwości wykorzystania osadów jezior do rekonstrukcji i prognozowania przemian.

Ćwiczenia: Znajomość źródeł informacji limnologicznej. Poznanie podstawowych metod opracowań danych pochodzących z pomiarów limnologicznych. Zasady opracowania i prezentacji wyników badań. Umiejętność analizy i interpretacji wyników.

Treści programowe

A. Problematyka wykładu

A.1 Limnologia jako dyscyplina naukowa. Rola jezior w środowisku geograficznym (funkcje: krajobrazowa, hydrologiczna, gospodarcza, archiwum zmian środowiskowych).

A.2 Podstawowe zagadnienia limnologii fizycznej (morfometria jezior; cykl termiczno-dynamiczny wód jeziornych; podstawowe właściwości fizyczne i chemiczne wody; pionowa strefowość cech fizyczno-chemicznych; cykl hydrologiczny a cykle biogeochemiczne; substancje biogeniczne w wodach naturalnych).

A.3 Naturalna ewolucja systemów jeziornych.

A.4 Eutrofizacja wód i jej konsekwencje.

A.5 Jezioro jako ekosystem.

A.6 Rekultywacja jezior. Zasady rekultywacji. Metody rekultywacji i ich efektywność.

A.7 Jeziora jako obiekty ewidencji zmian środowiskowych (zapisy zmian krótko- i długookresowych: dekada, wiek; zapisy zmian środowiskowych w ujęciu historycznym i geologicznym (realizacja KGiGCz); rola paleolimnologii w ocenie i prognozowaniu zmian środowiska (KGiGCz)).

A.8 Gospodarcze wykorzystanie zasobów wodnych jezior (jeziora jako potencjalne rezerwuary wody pitnej dla ludności; rybackie wykorzystanie jezior; turystyka jeziorna; jeziora jako element śródlądowych dróg wodnych).

B. Problematyka ćwiczeń

B.1 Mapa batymetryczna. Parametry i wskaźniki morfometryczne oraz ich interpretacja.

- B.2 Zmienność sezonowa i pionowe rozkłady fizycznych i chemicznych parametrów wód w jeziorach o różnych typach termiczno-dynamicznych.
- B.3 Bilans jonowy i typy hydrochemiczne wód.
- B.4 Bilans wodny i obieg związków biogenicznych.
- B.5 Stan czystości i typy troficzne jezior.
- B.6 Naturalne i antropogeniczne wskaźniki presji środowiskowych na jeziora. Wskaźniki reakcji jezior na presje zewnętrzne.
- B.7 Wskaźniki paleośrodowiskowe ich kalibracja i zasady tworzenia rekonstrukcji ilościowych (realizacja KGiGCz),

Wykaz literatury

A. Literatura wymagana do ostatecznego zaliczenia zajęć (zdania egzaminu):

A.1. wykorzystywana podczas zajęć

1. Choiński A., 2008, Limnologia fizyczna Polski, Wyd. Nauk. UAM, Poznań, 547 s.
2. Lange W. (red.), 1993, Metody badań fizycznolimnologicznych, Wyd. UG, Gdańsk, 175 s..
3. Wetzel R. G., 2001, Limnology. Lake and River Ecosystems, Elsevier Acad. Press, San Diego, Londyn, 1006 s.
4. Borowiak D., 2011, Właściwości optyczne wód jeziornych Pomorza, Wyd. UG, Gdańsk, 275 s.

A.2. studiowana samodzielnie przez studenta

1. Choiński A., 2000, Jeziora kuli ziemskiej. PWN, Warszawa, 202 s.
2. Kajak Z. 1998. Hydrobiologia – Limnologia. Wyd. Nauk. PWN, Warszawa, 355 s.
3. Kajak Z., 1979, Eutrofizacja jezior, Wyd. Nauk. PWN, Warszawa, 232 s.
4. Lampert W., Sommer U., 1996, Ekologia wód śródlądowych, Wyd. Nauk. PWN, Warszawa, 389 s.

B. Literatura uzupełniająca

1. Bajkiewicz-Grabowska E. 2002. Obieg materii w systemach rzeczno-jeziornych, Uniw. Warsz., Wydz. Geogr. i Stud. Reg., Warszawa, 274 s.
2. Skowron R., 2011, Zróżnicowanie i zmienność wybranych elementów reżimu termicznego wody w jeziorach na Niżu Polskim, Wyd. UMK, Toruń, 345 s.
3. Choiński A., 2013, Katalog jezior Polski, Wyd. Nauk. UAM, Poznań, 600 s.
4. Jańczak J. (red.), 1996 (t.1). 1997 (t.2), 1999 (t.3). Atlas Jezior Polski. Bogucki Wydawnictwo Naukowe. Poznań.

Efekty kształcenia

(obszarowe i kierunkowe)

K_W08 rozumie zaawansowany aparat pojęciowy wybranej (studiowanej) specjalności geograficznej oraz podstawowy aparat pojęciowy nauk szczegółowych (przyrodniczych lub społecznych) powiązanych z tą specjalnością;

K_W10 zna i rozumie złożone procesy oraz zjawiska zachodzące w środowisku geograficznym Ziemi, a w ich interpretacji konsekwentnie opiera się na podstawach empirycznych, korzystając z metod jakościowych, matematycznych i statystycznych;

K_U02 potrafi wybierać i stosować zaawansowane techniki i narzędzia badawcze właściwe dla nauk geograficznych (w zakresie wybranej specjalności);

K_U12 potrafi prawidłowo analizować i oceniać przyczyny oraz przebieg zmian zachodzących w środowisku geograficznym w różnych skalach czasowych i przestrzennych;

K_K02 w oparciu o literaturę fachową aktywnie poszerza kompetencje zawodowe i aktualizuje wiedzę geograficzną wzbogaconą o wymiar interdyscyplinarny; K_K02 w oparciu o literaturę fachową aktywnie poszerza kompetencje zawodowe i aktualizuje wiedzę geograficzną wzbogaconą o wymiar interdyscyplinarny;

K_K03 potrafi współdziałać i pracować w grupie, a także kierować jej pracami; podporządkowuje się zasadom pracy w zespole, ponosi odpowiedzialność za wspólnie realizowane zadania;

Wiedza

1. Rozumie specyfikę nauk związanych ze środowiskiem wodnym i klasyfikuje poszczególne obiekty badań (treści programowe: A1-A2);
2. Definiuje i analizuje relacje pomiędzy poszczególnymi elementami środowiska przyrodniczego przywołując odpowiednią terminologię (treści programowe: A3-A8);
3. Identyfikuje i wyjaśnia wpływ działalności gospodarczej człowieka na funkcjonowanie jezior (treści programowe: A4-A7; B.4–B.7);
4. Definiuje i opisuje podstawowe wskaźniki stosowane w badaniach paleolimnologicznych, oraz wyjaśnia znaczenie rekonstrukcji paleośrodowiskowych w ocenie współczesnego stanu środowiska i prognozowaniu przyszłych zmian (treści programowe: A7; B7);
5. Rozpoznaje i charakteryzuje funkcje i znaczenie jezior w działalności gospodarczej człowieka (treści programowe: A8);

Umiejętności

1. Umiejętnie wybiera i gromadzi wiedzę w zakresie limnologii, posługując się odpowiednią terminologią potrafi prezentować wiedzę i wykorzystywać ją w opisywaniu zjawisk zachodzących w środowisku limnicznym (treści programowe: A1-A8; B.1–B.7);
2. Analizuje i ocenia aktualny stan ekosystemów jeziornych na podstawie rozpoznania jego środowiska abiotycznego oraz parametrów zlewniowych (treści programowe: B.1–B.7);
3. Wykorzystując posiadaną wiedzę potrafi identyfikować prawidłowości i wyciągać wnioski w zakresie przyczyn i skutków zjawisk zachodzących w środowisku wodnym oraz wzajemnych relacji pomiędzy jeziorem i jego otoczeniem (treści programowe: A1-A8; B.1–B.7);
4. Organizuje, planuje i konstruuje proste postępowania badawcze w zakresie opracowań limnologicznych i wyprowadza na ich podstawie wnioski o stanie zasobów wodnych (treści programowe: A2–A8; B1–B7).
5. Projektuje badania, wybiera odpowiednie metody i możliwy sposób rozwiązania konkretnego problemu z zakresu rekonstrukcji zmian środowiska oraz prezentuje w

kompetentny sposób plan badań paleolimnologicznych (treści programowe: A7; B7);
6. Posługuje się poprawną terminologią, dyskutuje na tematy związane z rolą jezior
w środowisku geograficznym (treści programowe: A.1–A.8; B.1–B.7).

Kompetencje społeczne (postawy)

1. Wykazuje kreatywność w rozwiązywaniu zadań problemowych wspierając się przy ich realizacji teoretycznym przygotowaniem oraz rozumie potrzeby ustawicznego doskonalenia swoich umiejętności zawodowych.
2. Wykazuje odpowiedzialność w wykonywaniu powierzonych zadań oraz docenia profesjonalne przygotowanie do poprawnej ich realizacji.

Kontakt

geokamil@univ.gda.pl

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

Projekt współfinansowany przez
Unię Europejską w ramach
Europejskiego Funduszu
Społecznego

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

Nazwa przedmiotu		Kod ECTS	
Metody badań społecznych		7.1.0307	
Nazwa jednostki prowadzącej przedmiot			
Katedra Geografii Ekonomicznej			
Studia			
wydział	kierunek	poziom	drugiego stopnia
Wydział Oceanografii i Geografii	Geografia	forma	stacjonarne
		moduł specjalnościowy	nauczycielska, Podstawowa
		specjalizacja	wszystkie
Nazwisko osoby prowadzącej (osób prowadzących)			
dr Maja Grabkowska; dr Klaudia Nowicka			
Formy zajęć, sposób ich realizacji i przypisana im liczba godzin		Liczba punktów ECTS	
Formy zajęć		1	
Wykład		Zajęcia wymagające bezpośredniego udziału nauczyciela akademickiego:	
Sposób realizacji zajęć		udział w wykładach 15 godzin;	
zajęcia w sali dydaktycznej		udział w zaliczeniu 1 godzina;	
Liczba godzin		udział w konsultacjach 9 godzin;	
Wykład: 15 godz.		Łączna liczba godzin 25 godzin, Liczba punktów ECTS: 1	
		Praca własna studenta:	
		przygotowanie do zaliczenia (studiowanie literatury) 5 godzin	
		zajęcia praktyczne (przygotowywanie się do zajęć, samodzielne wykonywanie prac, zadań projektowych, badawczych itp.) 0 godzin, Liczba punktów ECTS: 0	
		Sumaryczny nakład pracy studenta: 30 godzin.	
Cykl dydaktyczny			
2017/2018 letni			
Status przedmiotu		Język wykładowy	
obowiązkowy		polski	
Metody dydaktyczne		Forma i sposób zaliczenia oraz podstawowe kryteria oceny lub wymagania egzaminacyjne	
Wykład z prezentacją multimedialną		Sposób zaliczenia	
		Zaliczenie na ocenę	
		Formy zaliczenia	
		Wykład •kolokwium pisemne	
		Podstawowe kryteria oceny	
		Wykład zaliczenie kolokwium, tzn. uzyskanie minimum 50% + 1 możliwych do zdobycia punktów	

Sposób weryfikacji założonych efektów kształcenia	
Kolokwium	
Określenie przedmiotów wprowadzających wraz z wymogami wstępnymi	
<p>A. Wymagania formalne brak</p> <p>B. Wymagania wstępne Wiedza z podstaw geografii społecznej, statystyki i matematyki.</p>	
Cele kształcenia	
Zapoznanie studentów z metodami prowadzenia badań społecznych, zarówno ilościowych, jak i jakościowych, przydatnych z punktu widzenia geografii społeczno-ekonomicznej	
Treści programowe	
<p>Treści programowe</p> <p>A. Problematyka wykładu</p> <p>A.1 Wprowadzenie do metodologii badań społecznych</p> <p>A.2 Jakościowe metody badań społecznych</p> <p>A.3 Ilościowe metody badań społecznych</p>	
Wykaz literatury	
<p>A. Literatura wymagana do ostatecznego zaliczenia zajęć (zdania egzaminu):</p> <p>A.1. wykorzystywana podczas zajęć</p> <p>Babbie E. 2007. Badania społeczne w praktyce. Wydawnictwo Naukowe PWN, Warszawa.</p> <p>Crang M., Cook I., 2007. Doing Ethnographies. London: Sage.</p> <p>Flyvberg B., 2005. Pięć mitów o badaniach typu studium przypadku. Studia Socjologiczne 2 (177): 41-69.</p> <p>Silverman, D., 2007. Interpretacja danych jakościowych. Wydawnictwo Naukowe PWN, Warszawa.</p> <p>Silverman D., 2009. Prowadzenie badań jakościowych. PWN, Warszawa.</p> <p>A.2. studiowana samodzielnie przez studenta</p> <p>Babbie, E. 2007. Badania społeczne w praktyce. Wydawnictwo Naukowe PWN, Warszawa.</p> <p>Silverman, D., 2007. Interpretacja danych jakościowych. Wydawnictwo Naukowe PWN, Warszawa.</p> <p>Silverman D., 2009. Prowadzenie badań jakościowych. Wydawnictwo Naukowe PWN, Warszawa.</p> <p>B. Literatura uzupełniająca</p> <p>Oppenheim A.N., 1992. Kwestionariusze, wywiady, pomiary postaw. Wydawnictwo Zysk i S-ka, Poznań.</p> <p>Szreder M., 2004. Metody i techniki sondażowych badań opinii. Polskie Wydawnictwo Ekonomiczne, Warszawa.</p>	
Efekty kształcenia (obszarowe i kierunkowe)	Wiedza
	<p>K_W01+ klasyfikuje metody badań społecznych i umiejscawia je w systemie nauk i relacjach do innych nauk (treści programowe: A.1)</p> <p>K_W15+++ wymienia i wyjaśnia teoretyczne podstawy metod badań społecznych stosowanych w wybranej specjalności z zakresu nauk geograficznych oraz w naukach powiązanych w tą specjalnością (treści programowe: A.1-3)</p> <p>K_W17++ stosuje zasady planowania badań z wykorzystaniem technik i narzędzi stosowanych w badaniach społecznych i wykorzystywanych w wybranej specjalności z zakresu nauk geograficznych (treści programowe: A.1-3)</p>
	Umiejętności
	<p>K_U02++ rozpoznaje i operuje zaawansowanymi technikami i narzędziami badawczymi właściwymi dla geografii społecznej (treści programowe: A.1-3)</p> <p>K_U09++ rozumie, w jaki sposób przeprowadza się obserwacje procesów społecznych zachodzących w środowisku geograficznym oraz interpretuje ich wyniki (treści programowe: A.1-3)</p>
	Kompetencje społeczne (postawy)
Kontakt	
geomg@univ.gda.pl	

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

Projekt współfinansowany przez
Unię Europejską w ramach
Europejskiego Funduszu
Społecznego

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

Nazwa przedmiotu		Kod ECTS	
Oceny oddziaływania na środowisko		7.1.0340	
Nazwa jednostki prowadzącej przedmiot			
Katedra Geografii Fizycznej i Kształtowania Środowiska			
Studia			
wydział	kierunek	poziom	drugiego stopnia
Wydział Oceanografii i Geografii	Geografia	forma	stacjonarne
		moduł	nauczycielska, Podstawowa
		specjalnościowy	
		specjalizacja	wszystkie
Nazwisko osoby prowadzącej (osób prowadzących)			
dr Wojciech Staszek; mgr Barbara Korwel-Lejkowska			
Formy zajęć, sposób ich realizacji i przypisana im liczba godzin		Liczba punktów ECTS	
Formy zajęć		2	
Wykład, Ćw. laboratoryjne		Zajęcia wymagające bezpośredniego udziału nauczyciela akademickiego:	
Sposób realizacji zajęć		udział w wykładach 15 godzin;	
zajęcia w sali dydaktycznej		udział w ćwiczeniach 15 godzin;	
Liczba godzin		udział w egzaminie 1 godzina;	
Ćw. laboratoryjne: 15 godz., Wykład: 15 godz.		udział w konsultacjach 5 godzin;	
		Łączna liczba godzin 36 godzin,	
		Liczba punktów ECTS: 1	
		Praca własna studenta:	
		przygotowanie do egzaminu	
		(studiowanie literatury)	
		zajęcia praktyczne	
		(przygotowywanie się do zajęć, samodzielne wykonywanie prac, zadań projektowych, badawczych itp.)	
		24 godziny,	
		Liczba punktów ECTS: 1	
		Sumaryczny nakład pracy studenta: 60 godzin.	
Cykl dydaktyczny			
2017/2018 letni			
Status przedmiotu		Język wykładowy	
obowiązkowy		polski	
Metody dydaktyczne		Forma i sposób zaliczenia oraz podstawowe kryteria oceny lub wymagania egzaminacyjne	
- wykład problemowy / wykład z prezentacją multimedialną - ćwiczenia audytorne: analiza tekstów z dyskusją / projekt praktyczny / analiza przypadków/		Sposób zaliczenia	
		- Zaliczenie na ocenę	
		- Egzamin	
		Formy zaliczenia	

	<p>- Wykład</p> <ul style="list-style-type: none"> •egzamin pisemny: testowy / z pytaniami otwartymi <p>Ćwiczenia</p> <ul style="list-style-type: none"> •realizacja prac praktycznych (karta informacyjna przedsięwzięcia, kwalifikacja do raportu, określenie zakresu raportu OOS, zestawienia i ewaluacja macierzy oddziaływań) •prezentacja i dyskusja wyników, studium przypadków, analiza metod minimalizacji oddziaływań i kompensacji przyrodniczej <p>- egzamin pisemny z pytaniami (zadaniami) otwartymi</p> <p>- egzamin pisemny testowy</p> <p>Podstawowe kryteria oceny</p> <p>Wymagania:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Wywiązywanie się z realizacji zadań podejmowanych w ramach prac. • Udział w dyskusji i w przedstawianiu i omawianiu studium przypadków • wykonanie projektu praktycznego <p>Kryteria Ocen:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Kryteria oceny projektów: umiejętność i poprawność zastosowania poznanych metod analizy, poprawnie wykonany projekt praktyczny, poprawność metodyczna przedstawianego studium przypadku.
<p>Sposób weryfikacji założonych efektów kształcenia</p>	
<p>Określenie przedmiotów wprowadzających wraz z wymogami wstępnymi</p>	
<p>A. Wymagania formalne brak</p> <p>B. Wymagania wstępne Wiedza z zakresu: podstawy ochrony przyrody, system OOS w Polsce; Umiejętności: syntezy informacji pochodzących z wielu źródeł; identyfikacji czynników i oddziaływań antropogenicznych w środowisku, umiejętność weryfikacji i oceny wpływu różnych oddziaływań na środowisko.</p>	
<p>Cele kształcenia</p>	
<p>znajomość formalno-prawnych podstaw systemu OOS; przebieg procedury OOS w Polsce; podstawowe metody OOS, wybrane metody analiz szczegółowych OOS; raporty OOS a prognozy strategiczne; wpływ inwestycji na obszary przyrodniczo cenne w tym sieć Natura 2000; znajomość wdrożeniowych metod OOS - kompensacja przyrodnicza i minimalizacja oddziaływań, analiza porealizacyjna i monitoring porealizacyjny.</p>	
<p>Treści programowe</p>	
<p>A. Problematyka wykładu</p> <p>A.1. Pojęcia i terminologia i historia rozwoju systemu ocen oddziaływania na środowisko - jego znaczenie we współczesnych procesach rozwoju cywilizacji,</p> <p>A.2. Podstawy prawne ocen oddziaływania na środowisko</p> <p>A.3. Zasady kwalifikacji przedsięwzięć i zakresy raportów OOS</p> <p>A.4. Procedura OOS jako sformalizowana procedura decyzyjna - rola i kompetencje organów ochrony środowiska</p> <p>A.5. Wybrane metody analiz środowiska na potrzeby wykonywania ocen oddziaływania na środowisko przyrodnicze</p> <p>A.6. Standardy jakości środowiska i standardy emisyjne - podstawy weryfikacji wyników analiz wpływu na środowisko</p> <p>A.7. Problematyka ochrony obszarów Natura 2000 w ocenach oddziaływania na środowisko</p> <p>A.8. Strategiczne oceny oddziaływania na środowisko</p> <p>B. Problematyka ćwiczeń</p> <p>B.1 Podstawy prawne OOS - zaznajomienie i dyskusja przepisów</p> <p>B.2 Procedura kwalifikacji (screeningu) - kwalifikacja, Karta Informacyjna Przedsięwzięcia)</p> <p>B.3 Raport OOS (zakres, streszczenie, lista kontrolna) - wybrane studia przypadków</p> <p>B.4. Postępowanie i raport OOS dot. Natura 2000</p> <p>B.5. Metody OOS - wytyczne do kompensacji przyrodniczej i minimalizacji wpływu na środowisko, monitoring, analiza porealizacyjna</p>	
<p>Wykaz literatury</p>	
<p>A. Literatura wymagana do ostatecznego zaliczenia zajęć (zdania egzaminu):</p> <p>A.1. wykorzystywana podczas zajęć</p> <ul style="list-style-type: none"> - Engel J., 2009, Natura 2000 w ocenach oddziaływania przedsięwzięć na środowisko, Ministerstwo Środowiska, Warszawa (PDF) - Lenart M., 2002, Zakres informacji przyrodniczych dla potrzeby ocen oddziaływania na środowisko, Wyd. Ekokonsult, Gdańsk. - Kowalczyk R., Szulczewska B., 2002, Strategiczne oceny oddziaływania na środowisko do planów zagospodarowania przestrzen-nego, Wyd. 	

Ekokonsult, Gdańsk.

A.2. studiowana samodzielnie przez studenta

- Pchałek M., Behnke M., Postępowanie w sprawie oceny oddziaływania na środowisko w prawie polskim i UE, Wydawnictwo C.H. Beck, 2009 r.
- Kistowski M., 2003, Metody sporządzania strategicznych ocen oddziaływania na środowisko przyrodnicze (na przykładzie prognoz wpływu na środowisko projektów programu rozwoju i planu zagospodarowania przestrzennego województwa pomorskiego), Problemy Ocen Środowiskowych, nr 2(21).
- Wilżak T., 2011, Przedsięwzięcia mogące znacząco oddziaływać na środowisko - Przewodnik po rozporządzeniu Rady Ministrów, GDOŚ, Warszawa (PDF)

B. Literatura uzupełniająca

- Ocena planów i przedsięwzięć znacząco oddziałujących na obszary Natura 2000. Wytyczne metodyczne dotyczące przepisów Artykułu 6(3) i (4) Dyrektywy Siedliskowej 92/43/EWG, 2001
- Zeszyty metodyczne GDOŚ nr 1, Florkiewicz E., Kawicki A., Postępowanie administracyjne w sprawach określonych ustawą z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie,... (PDF).

Efekty kształcenia (obszarowe i kierunkowe)

Wiedza

K_W10+++ identyfikuje i rozpoznaje złożone procesy oraz zjawiska zachodzące w środowisku geograficznym Ziemi, a w ich interpretacji konsekwentnie opiera się na podstawach empirycznych, korzystając z metod jakościowych, matematycznych i statystycznych (odniesienie do treści programowych: A5, A7, A8, B3-B5)
Sposób weryfikacji: egzamin pisemny wykonywany projekt dyskusja na zajęciach

K_W11++ opisuje i wyjaśnia najważniejsze problemy współczesności w skali regionalnej i globalnej, rozumie ich istotę, genezę i możliwe konsekwencje (odniesienie do treści programowych: A1-A4, A8, B1-B43)
Sposób weryfikacji: egzamin pisemny, dyskusja na zajęciach

K_W13+++ identyfikuje wybraną literaturę polską i obcą dotyczącą studiowanej specjalności geograficznej oraz podstawową literaturę nauk szczegółowych (przyrodniczych lub społecznych) powiązanych z tą specjalnością (odniesienie do treści programowych: A2-A3, A5-A7, B1-B5)
Sposób weryfikacji: egzamin pisemny wykonywany projekt, dyskusja na zajęciach

Umiejętności

K_U05++ weryfikuje i analizuje informacje z literatury fachowej oraz innych źródeł (także w języku angielskim), szczególnie w zakresie wybranej specjalności (odniesienie do treści programowych: A3, A5, A7, B2-B5)

Sposób weryfikacji: wykonywany projekt, dyskusja na zajęciach

K_U14++ analizuje zmiany zachodzące w krajobrazie oraz prognozować dalsze kierunki jego rozwoju (odniesienie do treści programowych: B3-B5)
Sposób weryfikacji: wykonywany projekt

K_U19++ dyskutuje oraz wygłasza prelekcje na tematy dotyczące zagadnień geograficznych (szczególnie w zakresie studiowanej specjalności) w języku polskim i języku obcym odniesienie do treści programowych: B2-B3)
Sposób weryfikacji: dyskusja na zajęciach

Kompetencje społeczne (postawy)

K_K02++ w oparciu o literaturę fachową jest zorientowany na aktywne poszerzanie kompetencje zawodowe i aktualizowanie wiedzy geograficznej wzbogaconej o wymiar interdyscyplinarny (odniesienie do treści programowych: A2-A3, A5, A7-A8, B1-B5)
Sposób weryfikacji: wykonywany projekt, dyskusja na zajęciach

K_K03+ potrafi pracować w grupie, przyjmując w niej różne role (odniesienie do treści programowych: B2-B5) Sposób weryfikacji: obserwowanie pracy na zajęciach
---

Kontakt

geosw@univ.gda.pl

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCIProjekt współfinansowany przez
Unię Europejską w ramach
Europejskiego Funduszu
Społecznego**UNIA EUROPEJSKA**
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

Nazwa przedmiotu		Kod ECTS	
Podstawy dydaktyki		5.1.0104	
Nazwa jednostki prowadzącej przedmiot			
Faculty of Oceanography and Geography			
Studia			
wydział	kierunek	poziom	drugiego stopnia
Wydział Oceanografii i Geografii	Geografia	forma	stacjonarne
		moduł specjalnościowy	nauczycielska
		specjalizacja	wszystkie
Nazwisko osoby prowadzącej (osób prowadzących)			
dr Teresa Sadoń-Osowiecka; mgr Aleksandra Bartkowiak			
Formy zajęć, sposób ich realizacji i przypisana im liczba godzin		Liczba punktów ECTS	
Formy zajęć		2	
Ćw. audytoryjne			
Sposób realizacji zajęć			
zajęcia w sali dydaktycznej			
Liczba godzin			
Ćw. audytoryjne: 30 godz.			
Cykl dydaktyczny			
2017/2018 letni			
Status przedmiotu		Język wykładowy	
fakultatywny (do wyboru)		polski	
Metody dydaktyczne		Forma i sposób zaliczenia oraz podstawowe kryteria oceny lub wymagania egzaminacyjne	
<ul style="list-style-type: none"> - Analiza tekstów z dyskusją - Analiza zdarzeń krytycznych (przypadków) - Dyskusja - Gry symulacyjne - Metoda projektów (projekt badawczy, wdrożeniowy, praktyczny) - Praca w grupach - Rozwiązywanie zadań 		Sposób zaliczenia	
		Zaliczenie na ocenę	
		Formy zaliczenia	
		ustalenie oceny zaliczeniowej na podstawie ocen cząstkowych otrzymywanych w trakcie trwania semestru	
		Podstawowe kryteria oceny	
		Przygotowanie eseju Udział w dyskusjach Przygotowanie projektu badawczego na temat szkolnego oceniania Aktywny udział w zajęciach Kolokwium: opanowanie podstawowej wiedzy dydaktycznej	
Sposób weryfikacji założonych efektów kształcenia			
Określenie przedmiotów wprowadzających wraz z wymogami wstępnymi			
A. Wymagania formalne			
zaliczenie zajęć z przedmiotów pedagogika, psychologia			
B. Wymagania wstępne			
umiejętność interpretacji sytuacji szkolnych			
Cele kształcenia			
Przygotowanie merytoryczne do wykonywania zawodu nauczyciela w gimnazjum i szkole ponadgimnazjalnej: opanowanie podstawowej wiedzy i umiejętności z zakresu dydaktyki ogólnej			
Treści programowe			

- 1 Dydaktyka jako subdyscyplina pedagogiczna. Przedmiot i zadania współczesnej dydaktyki. Dydaktyka ogólna a dydaktyki szczegółowe. Główne nurty myślenia o edukacji szkolnej i szkole.
- 1.2. Szkoła jako instytucja wspomagająca rozwój jednostki i społeczeństwa. Modele współczesnej szkoły: tradycyjny, humanistyczny, refleksyjny i emancypacyjny. Szkolnictwo alternatywne. Program ukryty szkoły. Współczesne koncepcje nauczania. Modele profesjonalizmu i ich implikacje dla edukacji nauczycieli. Edukacja do refleksyjnej praktyki.
- 1.3. Proces nauczania – uczenia się. Środowisko uczenia się. Szkolne uczenie się. Cele kształcenia - źródła, sposoby formułowania i rodzaje. Zasady dydaktyki. Metody nauczania. Organizacja procesu kształcenia i pracy uczniów. Lekcja (jednostka dydaktyczna) i jej budowa. Style i techniki pracy z uczniami. Formy organizacji uczenia się. Środki dydaktyczne.
- 1.4. System oświaty. Organizacja i funkcjonowanie. Szkoła (w tym szkoła specjalna) i jej program. Europejski kontekst zmiany programu szkoły. Wzorce i modele programów nauczania. Programy przedmiotowe, międzyprzedmiotowe i blokowe. Programy autorskie. Ewaluacja programów. Treści nauczania. Plany pracy dydaktycznej.
- 1.5. Klasa szkolna jako środowisko edukacyjne. Style kierowania klasą. Procesy społeczne w klasie. Integracja klasy szkolnej. Ład i dyscyplina w szkole i w klasie. Poznawanie uczniów i motywowanie ich do nauki. Uczniowie ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi w klasie szkolnej. Edukacja włączająca. Indywidualizacja nauczania. Pomoc psychologiczno-pedagogiczna w szkole.
- 1.6. Projektowanie działań edukacyjnych w kontekście specjalnych potrzeb edukacyjnych oraz szczególnych uzdolnień uczniów. Kategorie uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi i charakterystyka ich funkcjonowania. Formy kształcenia uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi: przedszkola i szkoły ogólnodostępne, integracyjne oraz specjalne, klasy terapeutyczne, indywidualne nauczanie.
- 1.7. Diagnoza, kontrola i ocena wyników kształcenia. Wewnątrzszkolny system oceniania, sprawdziany i egzaminy zewnętrzne. Ocenianie osiągnięć szkolnych uczniów oraz efektywności dydaktycznej nauczyciela i jakości pracy szkoły.
- 1.8. Język jako narzędzie pracy nauczyciela. Porozumiewanie się w celach dydaktycznych – sztuka wykładania, sztuka zadawania pytań, sposoby zwiększania aktywności komunikacyjnej uczniów. Edukacyjne zastosowania mediów

Wykaz literatury

Wykaz literatury

A. Literatura wymagana do ostatecznego zaliczenia zajęć (zdania egzaminu):

A.1. wykorzystywana podczas zajęć

Arends R. I. 1995. Uczymy się nauczać. WSiP, Warszawa.

Kruszewski K. 2004, Sztuka nauczania. Czynności nauczyciela, Wyd. Naukowe PWN, Warszawa.

Niemierko B., 1997, Między oceną szkolną a dydaktyką. Bliżej dydaktyki, WSiP, Warszawa

A.2. studiowana samodzielnie przez studenta

Barnes D., 1988 Nauczyciel i uczniowie: od porozumiewania się do kształcenia, WSiP, Warszawa.

Klus-Stańska D. 2002. Konstruowanie wiedzy w szkole. Wydaw. Uniw. Warmińsko-Mazurskiego, Olsztyn

Kohlberg L., Mayer Y., 2000, Rozwój jako cel wychowania, [w:] Kwieciński Z. (red.), Alternatywy myślenia o/dla edukacji, IBE, Warszawa.

Śliwerski B., Kwieciński Z. (red.), 2002, Pedagogika, PWN, Warszawa

Śliwerski (red.), 2007, Pedagogika, GWP, Gdańsk

B. Literatura uzupełniająca

Okoń W., 2003, Wprowadzenie do dydaktyki ogólnej, Wyd. Akadem. Żak, Warszawa

Niemierko B. 2007, Kształcenie szkolne. Podręcznik skutecznej dydaktyki, Wyd. Akadem. I Profesjonalne, Warszawa.

Efekty kształcenia (obszarowe i kierunkowe)

umiejętność posługiwania się wiedzą i umiejętnościami z zakresu dydaktyki do planowania i analizowania zajęć dydaktycznych

Wiedza

Umiejscawia dydaktykę i dydaktyki szczegółowe w systemie wiedzy pedagogicznej
Uzasadnia znaczenie dydaktyki w kształceniu przyszłych nauczycieli
Charakteryzuje systemy dydaktyczne i ich konsekwencje
Opisuje modele współczesnej szkoły; ocenia ich wartość i uzasadnia swoje stanowisko
Rozpatruje sposób formułowania celów kształcenia; w zależności od tego sytuuje je w określonym modelu szkoły; odróżnia cele ogólne, szczegółowe i operacyjne
Uzasadnia potrzebę indywidualizacji nauczania
Opisuje rodzaje oceniania i ich znaczenie dla rozwoju ucznia

Umiejętności

Formułuje cele nauczania
Refleksyjnie podchodzi do praktyki szkolnej, uwzględniając własne błędy, przewidując konsekwencje własnego działania i podejmując działania naprawcze
Potrafi skonstruować program nauczania
Potrafi zaplanować i przeprowadzić lekcję
Potrafi komunikować się z uczniami w celach dydaktycznych
Diagnostuje specjalne potrzeby edukacyjne uczniów

potrafi posługiwać się wiedzą teoretyczną z zakresu pedagogiki, psychologii oraz dydaktyki i metodyki szczegółowej w celu diagnozowania, analizowania i prognozowania sytuacji pedagogicznych oraz dobierania strategii realizowania działań praktycznych

potrafi samodzielnie zdobywać wiedzę i rozwijać swoje profesjonalne umiejętności związane z działalnością pedagogiczną (dydaktyczną, wychowawczą i opiekuńczą), korzystając z różnych źródeł (w języku polskim i obcym) i nowoczesnych technologii

potrafi dobierać i wykorzystywać dostępne materiały, środki i metody pracy w celu projektowania i efektywnego realizowania działań pedagogicznych (dydaktycznych, wychowawczych i opiekuńczych) oraz wykorzystywać nowoczesne technologie do pracy dydaktycznej

Kompetencje społeczne (postawy)

Terminowo realizuje prace indywidualne i zespołowe

ma świadomość poziomu swojej wiedzy i umiejętności; rozumie potrzebę ciągłego dokształcania się zawodowego i rozwoju osobistego; dokonuje oceny własnych kompetencji i doskonali umiejętności w trakcie realizowania działań pedagogicznych (dydaktycznych, wychowawczych i opiekuńczych),

jest przekonany o sensie, wartości i potrzebie podejmowania działań pedagogicznych w środowisku społecznym; jest gotowy do podejmowania wyzwań zawodowych; wykazuje aktywność, podejmuje trud i odznacza się wytrwałością w realizacji indywidualnych i zespołowych zadań zawodowych wynikających z roli nauczyciela,

ma świadomość konieczności prowadzenia zindywidualizowanych działań pedagogicznych (dydaktycznych, wychowawczych i opiekuńczych) w stosunku do uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi,

ma świadomość znaczenia profesjonalizmu, refleksji na tematy etyczne i przestrzegania zasad etyki zawodowej; wykazuje cechy refleksyjnego praktyka,

ma świadomość istnienia etycznego wymiaru diagnozowania i oceniania uczniów, odpowiedzialnie przygotowuje się do swojej pracy, projektuje i wykonuje działania pedagogiczne (dydaktyczne, wychowawcze i opiekuńcze),

jest gotowy do podejmowania indywidualnych i zespołowych działań na rzecz podnoszenia jakości pracy szkoły;

Kontakt

geotso@ug.edu.pl

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

Projekt współfinansowany przez
Unię Europejską w ramach
Europejskiego Funduszu
Społecznego

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

Nazwa przedmiotu		Kod ECTS	
Pracownia magisterska		7.1.0330	
Nazwa jednostki prowadzącej przedmiot			
Katedra Geografii Rozwoju Regionalnego			
Studia			
wydział	kierunek	poziom	drugiego stopnia
Wydział Oceanografii i Geografii	Geografia	forma	stacjonarne
		moduł specjalnościowy	nauczycielska
		specjalizacja	wszystkie
Wydział Oceanografii i Geografii	Geografia	poziom	drugiego stopnia
		forma	stacjonarne
		moduł specjalnościowy	Podstawowa
		specjalizacja	Podstawowa
Nazwisko osoby prowadzącej (osób prowadzących)			
prof. UG, dr hab. Jan Wendt; prof. dr hab. Alexandru Ilies; dr Magdalena Borowiak; mgr Michał Kitowski; dr Piotr Woźniak; dr Wojciech Maślanka; mgr Patrycja Grzyś; dr Małgorzata Owczarek; dr Łukasz Pietruszyński; mgr Iwona Marzejon-Frycz; dr Joanna Stępień; mgr Krzysztof Jałoszyński; dr Michał Marosz; mgr Alicja Olszewska; dr Stanisław Rzyski; mgr Sylwia Różańska; dr Klaudia Nowicka; dr Radosław Wróblewski; mgr Dominika Studzińska; prof. UG, dr hab. Elżbieta Bajkiewicz-Grabowska; mgr Damian Moskalewicz; dr Kamil Nowiński; mgr Anna Dziubałtoska; dr hab. Lucyna Przybylska; prof. dr hab. Tadeusz Palmowski; prof. UG, dr hab. Mariusz Kistowski; mgr Marta Jaźwiecka; dr Izabela Chlost; dr Dawid Weisbrodt; dr Janusz Filipiak; dr Paweł Wiśniewski; dr Renata Anisiewicz; dr Mirosława Malinowska; mgr Barbara Korwel-Lejkowska; dr Katarzyna Jereczek-Korzeniewska; dr Piotr Grzybowski; dr Magdalena Szmytkowska			
Formy zajęć, sposób ich realizacji i przypisana im liczba godzin		Liczba punktów ECTS	
Formy zajęć		10	
Ćw. laboratoryjne		Zajęcia wymagające bezpośredniego udziału nauczyciela akademickiego:	
Sposób realizacji zajęć		udział w ćwiczeniach 120 godzin;	
zajęcia poza pomieszczeniami dydaktycznymi UG, zajęcia w sali dydaktycznej		udział w zaliczeniu 8 godzin;	
Liczba godzin		udział w konsultacjach (kontakt oferowany) 22	
Ćw. laboratoryjne: 120 godz.		godziny;	
		Łączna liczba godzin: 150;	
		Liczba punktów ECTS: 5	
		Praca własna studenta:	
		przygotowanie do zaliczenia (studiowanie literatury)	
		zajęcia praktyczne (przygotowywanie się do zajęć, samodzielne wykonywanie prac, zadań badawczych itp.)	
		150 godzin;	
		Liczba punktów ECTS: 5	
		Sumaryczny nakład pracy studenta: 300 godzin	
Cykl dydaktyczny			
2017/2018 zimowy, 2017/2018 letni, 2018/2019 zimowy, 2018/2019 letni			
Status przedmiotu		Język wykładowy	
obowiązkowy		polski	
Metody dydaktyczne		Forma i sposób zaliczenia oraz podstawowe kryteria oceny lub wymagania egzaminacyjne	
metoda projektu badawczego, studium przypadku, dyskusja		Sposób zaliczenia	

	<p>Zaliczenie na ocenę</p> <p>Formy zaliczenia</p> <ul style="list-style-type: none"> - ustalenie oceny zaliczeniowej na podstawie ocen cząstkowych otrzymywanych w trakcie trwania semestru - napisanie krótkiego tekstu zgodnie z przyjętymi zasadami redakcji tekstów naukowych, wykonanie prezentacji multimedialnej i/lub wykonanie posteru prezentacja kolejnych etapów pracy magisterskiej obecność na zajęciach - wykonanie pracy zaliczeniowej - przeprowadzenie badań i prezentacja ich wyników <p>Podstawowe kryteria oceny</p> <p>Wymagania:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wywiązywanie się w terminie z realizacji zadań podejmowanych w ramach pracy własnej. • prezentacja kolejnych etapów pracy magisterskiej • odpowiednia forma i treść oddawanych prac <p>Kryteria oceniania:</p> <ul style="list-style-type: none"> • poprawność i przejrzystość przedstawienia wybranych tematów, • umiejętność napisania krótkiego tekstu (streszczenia, recenzji, sprawozdania) zgodnie z przyjętymi zasadami redakcji tekstów naukowych; • skonstruowanie ciekawej prezentacji multimedialnej na zadany temat i przedstawienie jej w zadanym czasie • przygotowanie posteru prezentującego wyniki własnych badań • dopasowanie wykonanego opracowania graficznego do odpowiedniej skali i szczegółowości – zgodnie z planem pracy
Sposób weryfikacji założonych efektów kształcenia	
Określenie przedmiotów wprowadzających wraz z wymogami wstępnymi	
<p>A. Wymagania formalne brak</p> <p>B. Wymagania wstępne Umiejętności: obsługa podstawowych funkcji programów do edycji tekstu oraz grafiki, obsługa wybranego programu GIS</p>	
Cele kształcenia	
<p>pomoc merytoryczna i techniczna seminarzystom w przygotowaniu pracy magisterskiej z zakresu geografii a także bieżąca kontrola postępów w przygotowaniu tej pracy.</p>	
Treści programowe	
<p>B. Problematyka ćwiczeń</p> <p>B.1 Identyfikacja problemu badawczego;</p> <p>B.2 Metodyka badań stosowanych w pracy magisterskiej;</p> <p>B.3 Wyznaczenie celów operacyjnych niezbędnych do stworzenia pracy magisterskiej;</p> <p>B.4 Wyszukiwanie i dobór literatury do pracy magisterskiej;</p> <p>B.5 Przetwarzanie i analiza danych;</p> <p>B.6 Tworzenie zaawansowanej grafiki;</p> <p>B.7 Redakcja i skład pracy magisterskiej;</p> <p>B.8 Przygotowanie do redagowania tekstów zgodnie z przyjętymi zasadami redakcji tekstów naukowych;</p> <p>B.9 Tworzenia prezentacji multimedialnych.</p> <p>B.10 Tworzenie posteru</p>	
Wykaz literatury	
<p>A. Literatura podstawowa:</p> <p>A.1. studiowana samodzielnie przez studenta –dostosowana do jego indywidualnych zadań</p> <p>B. Literatura uzupełniająca</p> <ul style="list-style-type: none"> - Berezowski S., 1986, Metody badań w geografii ekonomicznej, WSiP, Warszawa - Plit F., 2007, Jak pisać prace licencjackie i magisterskie z geografii, Wyd. Uniw. Warszawskiego, Warszawa. - Weiner J., 2009, Technika pisania i prezentowania przyrodniczych prac naukowych, Wyd. Nauk PWN, Warszawa. 	
Efekty kształcenia	Wiedza

(obszarowe i kierunkowe)	<p>K_W06 +++ rozumie podstawy organizacji i działania infrastruktur informacji przestrzennej oraz zna możliwości zastosowania narzędzi geoinformatycznych (odniesienie do treści programowych (B1, B2, B4, B5, B6, B9, B10) Sposób weryfikacji: Zastosowanie w pracy magisterskiej</p> <p>K_W15+++ zna i rozumie teoretyczne podstawy metod badawczych stosowanych w geografii oraz w naukach z nią powiązanych (odniesienie do treści programowych B2, B4, B5) Sposób weryfikacji: Wybór i zastosowanie metod w pracy magisterskiej</p>
	<p>Umiejętności</p> <p>K_U04+++ potrafi wykonać prezentację kartograficzną i wizualizację danych przestrzennych (odniesienie do treści programowych B6, B9, B 10) Sposób weryfikacji: Wykonane opracowanie do pracy magisterskiej</p> <p>K_U05+++ potrafi odnaleźć, dokonać krytycznej oceny i selekcji informacji z literatury fachowej oraz innych źródeł (także w języku obcym), (odniesienie do treści programowych B4) Sposób weryfikacji: Zestawienie literatury do pracy magisterskiej</p> <p>K_U06+++ umie zaplanować i przeprowadzić pod kierunkiem opiekuna naukowego postępowanie badawcze, zgodnie z zasadami przyjętej konwencji badawczej i orientacji metodologicznej (odniesienie do treści programowych B1, B2, B3, B5) Sposób weryfikacji: Zebranie danych do pracy magisterskiej w terenie</p> <p>K_U18+++ potrafi przedstawić wyniki badań w postaci prawidłowo opracowanej i wygłoszonej prezentacji (odniesienie do treści programowych B9, B10) Sposób weryfikacji: ocena prezentacji przygotowanej na zadany temat</p> <p>K_U19+++ potrafi wypowiadać się, dyskutować oraz wygłaszać prelekcje na tematy dotyczące zagadnień geograficznych w języku polskim i/lub obcym (odniesienie do treści programowych B4, B8, B9) Sposób weryfikacji: Krótka wypowiedź na wybrany temat</p> <p>K_U21+++ potrafi poprawnie przygotować tekst naukowy spełniający wymogi formalne stawiane pracy magisterskiej z zakresu nauk geograficznych (odniesienie do treści programowych B6 – B10) Sposób weryfikacji: Przygotowanie pracy magisterskiej.</p>
	<p>Kompetencje społeczne (postawy)</p> <p>K_K04++ odznacza się odpowiedzialnością za własne przygotowanie do pracy, a także rozważą, dojrzałością i zaangażowaniem w planowaniu, projektowaniu i realizowaniu działań profesjonalnych (zawodowych) (odniesienie do treści programowych B1- B8) Sposób weryfikacji: Obserwowanie pracy na zajęciach</p> <p>K_K05+++ samodzielnie podejmuje i inicjuje działania profesjonalne; planuje i organizuje ich przebieg, a także dokonuje ich ewaluacji (odniesienie do treści programowych B1- B3, B5, B7) Sposób weryfikacji: Obserwowanie pracy na zajęciach</p>
<p>Kontakt</p> <p>jan.wendt@ug.edu.pl</p>	

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

Projekt współfinansowany przez
Unię Europejską w ramach
Europejskiego Funduszu
Społecznego

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

Nazwa przedmiotu		Kod ECTS	
Praktyka pedagogiczna - obserwowanie zajęć		5.1.0105	
Nazwa jednostki prowadzącej przedmiot			
Faculty of Oceanography and Geography			
Studia			
wydział	kierunek	poziom	drugiego stopnia
Wydział Oceanografii i Geografii	Geografia	forma	stacjonarne
		moduł	nauczycielska
		specjalnościowy specjalizacja	wszystkie
Nazwisko osoby prowadzącej (osób prowadzących)			
dr Teresa Sadoń-Osowiecka; mgr Aleksandra Bartkowiak			
Formy zajęć, sposób ich realizacji i przypisana im liczba godzin		Liczba punktów ECTS	
Formy zajęć		1	
Ćw. terenowe			
Sposób realizacji zajęć			
zajęcia poza pomieszczeniami dydaktycznymi UG, zajęcia w sali dydaktycznej			
Liczba godzin			
Ćw. terenowe: 30 godz.			
Cykl dydaktyczny			
2017/2018 letni			
Status przedmiotu		Język wykładowy	
fakultatywny (do wyboru)		polski	
Metody dydaktyczne		Forma i sposób zaliczenia oraz podstawowe kryteria oceny lub wymagania egzaminacyjne	
ćwiczenia terenowe - obserwowanie zajęć		Sposób zaliczenia	
		Zaliczenie na ocenę	
		Formy zaliczenia	
		wykonanie pracy zaliczeniowej - wykonanie określonej pracy praktycznej	
		Podstawowe kryteria oceny	
		udział w obserwacjach, udział w dyskusjach, jakość obserwacji zapisanych w protokołach hospitacji	
Sposób weryfikacji założonych efektów kształcenia			
Określenie przedmiotów wprowadzających wraz z wymogami wstępnymi			
A. Wymagania formalne			
realizacja zajęć przedmiotów: psychologia, pedagogika, dydaktyka, dydaktyka geografii			
B. Wymagania wstępne			
umiejętność interpretacji sytuacji dydaktycznych, nazywania metod dydaktycznych			
Cele kształcenia			
Przygotowanie merytoryczne do wykonywania zawodu nauczyciela w gimnazjum i szkole ponadgimnazjalnej. Zapoznanie się ze specyfiką szkoły lub placówki, w której praktyka jest odbywana, w szczególności poznanie realizowanych przez nią zadań dydaktycznych, sposobu funkcjonowania, organizacji pracy, pracowników, uczestników procesów pedagogicznych, prowadzonej dokumentacji, sposobu prowadzenia lekcji geografii			
Treści programowe			
1)obserwowanie:			
a) czynności podejmowanych przez opiekuna praktyk w toku prowadzonych przez			

- niego lekcji (zajęć) oraz aktywności uczniów,
  - b) toku metodycznego lekcji (zajęć), stosowanych przez nauczyciela metod i form pracy oraz wykorzystywanych pomocy dydaktycznych,
  - c) interakcji dorosły (nauczyciel, wychowawca) – dziecko oraz interakcji między dziećmi lub młodzieżą w toku lekcji (zajęć),
  - d) procesów komunikowania interpersonalnego i społecznego w klasie, ich prawidłowości i zakłóceń,
  - e) sposobów aktywizowania i dyscyplinowania uczniów oraz różnicowania poziomu aktywności poszczególnych uczniów,
  - f) sposobu oceniania uczniów,
  - g) sposobu zadawania i kontrolowania pracy domowej,
  - h) dynamiki i klimatu społecznego klasy, ról pełnionych przez uczniów, zachowania i postaw uczniów,
  - i) funkcjonowania i aktywności w czasie lekcji (zajęć) poszczególnych uczniów, z uwzględnieniem uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi, w tym uczniów szczególnie uzdolnionych,
  - j) działań podejmowanych przez opiekuna praktyk na rzecz zapewnienia bezpieczeństwa i zachowania dyscypliny,
  - k) organizacji przestrzeni w klasie, sposobu jej zagospodarowania (ustawienie mebli, wyposażenie, dekoracje);
- 2) omawianie zgromadzonych doświadczeń w grupie studentów (słuchaczy).

Wykaz literatury

literatura dydaktyczna z zakresu pedagogiki, dydaktyki ogólnej i dydaktyki geografii

Efekty kształcenia

(obszarowe i kierunkowe)

student analizuje krytycznie przebieg lekcji

Wiedza

Interpretuje w świetle poznanych teorii psychologiczno-pedagogicznych i dydaktycznych obserwowane sytuacje

Umiejętności

potrafi dokonywać obserwacji sytuacji i zdarzeń pedagogicznych, potrafi wykorzystywać wiedzę teoretyczną z zakresu pedagogiki oraz psychologii do analizowania i interpretowania określonego rodzaju sytuacji i zdarzeń pedagogicznych, a także motywów i wzorów zachowań uczestników tych sytuacji, potrafi posługiwać się wiedzą teoretyczną z zakresu pedagogiki, psychologii oraz dydaktyki i metodyki szczegółowej w celu diagnozowania, analizowania i prognozowania sytuacji pedagogicznych oraz doboru strategii realizowania działań praktycznych na poszczególnych etapach edukacyjnych, posiada umiejętności diagnostyczne pozwalające na rozpoznawanie sytuacji uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi, opracowywanie wyników obserwacji i formułowanie wniosków potrafi ocenić przydatność typowych metod, procedur i dobrych praktyk do realizacji zadań dydaktycznych, wychowawczych i opiekuńczych związanych z odpowiednimi etapami edukacyjnymi,

Kompetencje społeczne (postawy)

ma świadomość poziomu swojej wiedzy i umiejętności; rozumie potrzebę ciągłego doskonalenia się zawodowego i rozwoju osobistego; dokonuje oceny własnych kompetencji i doskonali umiejętności w trakcie realizowania działań pedagogicznych (dydaktycznych, wychowawczych i opiekuńczych), jest przekonany o sensie, wartości i potrzebie podejmowania działań pedagogicznych w środowisku społecznym; jest gotowy do podejmowania wyzwań zawodowych ma świadomość konieczności prowadzenia zindywidualizowanych działań pedagogicznych (dydaktycznych, wychowawczych i opiekuńczych) w stosunku do uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi, ma świadomość znaczenia profesjonalizmu, refleksji na tematy etyczne i przestrzegania zasad etyki zawodowej; wykazuje cechy refleksyjnego praktyka, ma świadomość istnienia etycznego wymiaru diagnozowania i oceniania uczniów

Kontakt

geotso@ug.edu.pl

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

Projekt współfinansowany przez
Unię Europejską w ramach
Europejskiego Funduszu
Społecznego

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

Nazwa przedmiotu		Kod ECTS	
Prawo oświatowe		5.1.0103	
Nazwa jednostki prowadzącej przedmiot			
Faculty of Oceanography and Geography			
Studia			
wydział	kierunek	poziom	drugiego stopnia
Wydział Oceanografii i Geografii	Geografia	forma	stacjonarne
		moduł specjalnościowy	nauczycielska
		specjalizacja	wszystkie
Nazwisko osoby prowadzącej (osób prowadzących)			
dr Teresa Sadoń-Osowiecka			
Formy zajęć, sposób ich realizacji i przypisana im liczba godzin		Liczba punktów ECTS	
Formy zajęć		1	
Ćw. audytoryjne			
Sposób realizacji zajęć			
zajęcia w sali dydaktycznej			
Liczba godzin			
Ćw. audytoryjne: 15 godz.			
Cykl dydaktyczny			
2017/2018 letni			
Status przedmiotu		Język wykładowy	
fakultatywny (do wyboru)		polski	
Metody dydaktyczne		Forma i sposób zaliczenia oraz podstawowe kryteria oceny lub wymagania egzaminacyjne	
<ul style="list-style-type: none"> - Analiza tekstów z dyskusją - Analiza zdarzeń krytycznych (przypadków) - Dyskusja - Gry symulacyjne - Metoda projektów (projekt badawczy, wdrożeniowy, praktyczny) - Praca w grupach - Rozwiązywanie zadań 		Sposób zaliczenia	
		Zaliczenie na ocenę	
		Formy zaliczenia	
		<ul style="list-style-type: none"> - kolokwium - zaliczenie na ocenę 	
		Podstawowe kryteria oceny	
		Znajomość podstawowych pojęć i aktów prawa oświatowego Merytoryczny głos w dyskusji	
Sposób weryfikacji założonych efektów kształcenia			
Określenie przedmiotów wprowadzających wraz z wymogami wstępnymi			
A. Wymagania formalne			
umiejętność interpretacji tekstów			
B. Wymagania wstępne			
Problematyka ćwiczeń			
Akty prawne dotyczące oświaty i edukacji.. Międzynarodowe i krajowe regulacje dotyczące praw człowieka, dziecka, ucznia oraz osób z niepełnosprawnością. Dokumentacja szkolna.			
Regulacje prawne dotyczące bezpieczeństwa oraz pomocy psychologiczno-pedagogicznej. Bezpieczeństwo uczniów w szkole i poza jej terenem (zajęcia terenowe, wycieczki).			
Ochrona zdrowia ucznia. Edukacja dla bezpieczeństwa – dbałość o bezpieczeństwo własne oraz innych.			
Prawa i obowiązki nauczyciela. Odpowiedzialność prawna opiekuna, nauczyciela, wychowawcy			
Cele kształcenia			
przygotowanie do wypełniania obowiązków nauczyciela geografii w oparciu o przepisy prawne			

nabywanie kompetencji krytycznych, wynikających z wiedzy o uwarunkowaniach prawa oświatowego, w stosunku do narzucanych reguł postępowania	
Treści programowe	
<p>Problematyka ćwiczeń</p> <p>Akty prawne dotyczące oświaty i edukacji.. Międzynarodowe i krajowe regulacje dotyczące praw człowieka, dziecka, ucznia oraz osób z niepełnosprawnością. Dokumentacja szkolna.</p> <p>Regulacje prawne dotyczące bezpieczeństwa oraz pomocy psychologiczno-pedagogicznej. Bezpieczeństwo uczniów w szkole i poza jej terenem (zajęcia terenowe, wycieczki).</p> <p>Ochrona zdrowia ucznia. Edukacja dla bezpieczeństwa – dbałość o bezpieczeństwo własne oraz innych.</p> <p>Prawa i obowiązki nauczyciela. Odpowiedzialność prawna opiekuna, nauczyciela, wychowawcy</p>	
Wykaz literatury	
<p>A.1. wykorzystywana podczas zajęć</p> <p>Konstytucja RP</p> <p>Śliwerski B. (red.), Pedagogika. T.2. Pedagogika wobec edukacji, polityki oświatowej i badań naukowych</p> <p>Ustawa o Systemie Oświaty,</p> <p>Ustawa Karta Nauczyciela,</p> <p>Hart S. i in., 2006, Prawa dzieci w edukacji, GWP, Gdańsk</p> <p>Aktualne rozporządzenia regulujące funkcjonowanie oświaty</p> <p>A.2. studiowana samodzielnie przez studenta</p> <p>Konwencja o Prawach Dziecka</p> <p>Ustawa o Systemie Oświaty,</p> <p>Ustawa Karta Nauczyciela,</p> <p>Aktualne rozporządzenia regulujące funkcjonowanie oświaty</p>	
Efekty kształcenia (obszarowe i kierunkowe)	Wiedza
	Umiejętności
	Kompetencje społeczne (postawy)
	Kontakt
<p>znajomość podstawowych aktów prawnych dotyczących edukacji</p> <p>świadomość założeń (etycznych, wynikających z przesłanek psychologiczno-pedagogicznych, społecznych, politycznych i ekonomicznych) będących podstawą tworzenia prawa oświatowego</p> <p>przyjmowanie odpowiedzialności za własne postępowanie</p>	<p>Wymienia akty prawne dotyczące prawa oświatowego</p> <p>Rozważa etyczne aspekty funkcjonowania prawa</p> <p>Opisuje strukturę i funkcje systemu edukacji - podstawy prawne, organizację i funkcjonowanie instytucji edukacyjnych, wychowawczych i opiekuńczych</p> <p>Charakteryzuje prawa uczniów wynikające z aktów prawnych i konfrontuje je z rzeczywistością</p> <p>Opisuje prawa i obowiązki nauczyciela wynikające z aktów prawnych</p> <p>Wymienia zasady bezpieczeństwa obowiązujące w działalności pedagogicznej</p> <p>potrafi samodzielnie zdobywać wiedzę i rozwijać swoje profesjonalne umiejętności związane z działalnością pedagogiczną</p> <p>potrafi posługiwać się zasadami i normami etycznymi w wykonywanej działalności</p> <p>ma świadomość znaczenia profesjonalizmu, refleksji na tematy etyczne i przestrzegania zasad etyki zawodowej</p> <p>odpowiedzialnie przygotowuje się do swojej pracy</p>
geotso@ug.edu.pl	

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCIProjekt współfinansowany przez
Unię Europejską w ramach
Europejskiego Funduszu
Społecznego**UNIA EUROPEJSKA**
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

Nazwa przedmiotu		Kod ECTS	
Geografia granic i pograniczy		7.1.0306	
Nazwa jednostki prowadzącej przedmiot			
Katedra Geografii Rozwoju Regionalnego			
Studia			
wydział	kierunek	poziom	drugiego stopnia
Wydział Oceanografii i Geografii	Geografia	forma	stacjonarne
		moduł specjalnościowy	nauczycielska
		specjalizacja	wszystkie
Wydział Oceanografii i Geografii	Geografia	poziom	drugiego stopnia
		forma	stacjonarne
		moduł specjalnościowy	Podstawowa
		specjalizacja	Podstawowa
Nazwisko osoby prowadzącej (osób prowadzących)			
dr Renata Anisiewicz			
Formy zajęć, sposób ich realizacji i przypisana im liczba godzin		Liczba punktów ECTS	
Formy zajęć		1	
Wykład		Zajęcia wymagające bezpośredniego udziału nauczyciela akademickiego:	
Sposób realizacji zajęć		udział w wykładach 15 godzin;	
zajęcia w sali dydaktycznej		udział w zaliczeniu 1 godzina;	
Liczba godzin		udział w konsultacjach (kontakt oferowany)9 godzin;	
Wykład: 15 godz.		Łączna liczba godzin: 25;	
		Liczba punktów ECTS: 1	
		Praca własna studenta:	
		przygotowanie do zaliczenia (studiowanie literatury)	
		zajęcia praktyczne	
		5 godzin,	
		Liczba punktów ECTS: 0	
		Sumaryczny nakład pracy studenta: 30 godzin	
Cykl dydaktyczny			
2017/2018 letni			
Status przedmiotu		Język wykładowy	
obowiązkowy		polski	
Metody dydaktyczne		Forma i sposób zaliczenia oraz podstawowe kryteria oceny lub wymagania egzaminacyjne	
Wykład z prezentacją multimedialną		Sposób zaliczenia	
		Zaliczenie na ocenę	
		Formy zaliczenia	
		kolokwium	
		Podstawowe kryteria oceny	

	<p>Wykład</p> <ul style="list-style-type: none"> • rozumienie problematyki funkcjonowania granic i pograniczy • umiejętność analizy wpływu granicy na funkcjonowanie środowiska geograficznego (przyrodniczego i społeczno-gospodarczego) pograniczy - umiejętność analizy wpływu współpracy transgranicznej na niwelowanie dysproporcji społeczno-gospodarczych pomiędzy obszarami pograniczy a pozostałymi regionami kraju, • opanowanie podstawowej terminologii i faktografii z zakresu przedmiotu
Sposób weryfikacji założonych efektów kształcenia	
Określenie przedmiotów wprowadzających wraz z wymogami wstępnymi	
<p>A. Wymagania formalne brak</p> <p>B. Wymagania wstępne ogólna wiedza z zakresu geografii społeczno-ekonomicznej, znajomość podstaw geografii politycznej, znajomość mapy politycznej świata, umiejętność analizy przyczynowo-skutkowej</p>	
Cele kształcenia	
<ul style="list-style-type: none"> • znajomość definicji, typologii oraz funkcji granic i pograniczy, • umiejętność analizy funkcjonowania granic oraz regionów położonych przy granicach w kontekście ich specyfiki społeczno-kulturowej i gospodarczej, • umiejętność oceny wpływu granic na środowisko przyrodnicze i procesy społeczno-ekonomiczne w regionie pograniczy - umiejętność oceny wpływu współpracy transgranicznej na rozwój społeczno-gospodarczy pograniczy 	
Treści programowe	
<p>A. Problematyka wykładu</p> <p>A.1. Definicje, typologia i funkcje granic</p> <p>A.2. Współczesne problemy funkcjonowania granic (w tym Polski)</p> <p>A.3. Pogranicza - definicje, specyfika przyrodnicza, społeczno-kulturowa i gospodarcza</p> <p>A.4. Zagospodarowanie przestrzenne obszarów pograniczy</p> <p>A.5. Współpraca transgraniczna - przesłanki rozwoju, rys historyczny, cele, czynniki i bariery funkcjonowania</p> <p>A.6. Płaszczyzny i formy współpracy transgranicznej, euroregiony</p> <p>A.7. Specyfika turystyki na pograniczach</p>	
Wykaz literatury	
<p>A. Literatura wymagana do ostatecznego zaliczenia zajęć (zdania egzaminu):</p> <p>A.1. wykorzystywana podczas zajęć:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Kałuski S., 2017, Blizny historii. Geografia granic politycznych współczesnego świata, Wydawnictwo Akademickie Dialog, Warszawa. - Ciok S., 2004, Pogranicze polsko-niemieckie. Problemy współpracy transgranicznej, Wydawnictwo Uniwersytetu Wrocławskiego, Wrocław. • Palmowski T. (red.), 2007, Pogranicze polsko-rosyjskie. Problemy współpracy transgranicznej z Obwodem Kaliningradzkim, Wydawnictwo Bernardinum, Gdynia-Pelplin. • Więckowski M., 2010, Turystyka na obszarach przygranicznych Polski, Instytut Geografii i Przestrzennego Zagospodarowania PAN, Warszawa. <p>A.2. studiowana samodzielnie przez studenta:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Barwiński M., 2002, Pogranicze w ujęciu geograficzno-socjologicznym - zarys problematyki, Acta Universitatis Lodzianis, Folia Geographica Socio-Oeconomica, 4. • Domininczak H., 1997, Granice państwa i ich ochrona na przestrzeni dziejów: 966-1996, Bellona, Warszawa. • Malendowski W., Szczepaniak M., 2000, Euroregiony – mosty do Europy bez granic, Wydawnictwo Elipsa, Warszawa. <p>B. Literatura uzupełniająca:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Palmowski T., 2000, Rola regionów transgranicznych w procesie integracji Europy Bałtyckiej, Wydawnictwo Uniwersytetu Gdańskiego, Gdańsk. • Rola granicy i współpracy transgranicznej w rozwoju regionalnym i lokalnym, 1999, Europejski Instytut Rozwoju Regionalnego i Lokalnego, Uniwersytet Warszawski, Warszawa. • Rykiel Z., 1990, Region przygraniczny jako przedmiot badań geograficznych, Przegląd Geograficzny, t. 62, z. 3-4, s. 263-273. • Eberhardt P., 2004, Polska i jej granice. Z historii polskiej geografii politycznej, Wydawnictwo UMCS, Lublin. 	
Efekty kształcenia (obszarowe i kierunkowe)	<p>Wiedza</p> <p>K_W08++ określa pojęcie granicy i jej funkcji, pogranicza, współpracy transgranicznej (treści programowe: A. 1, 3, 5)</p> <p>K_W08++ wymienia płaszczyzny i formy współdziałania transgranicznego (treści programowe: A. 4-6)</p> <p>K_W11++ ocenia rolę granicy w funkcjonowaniu środowiska przyrodniczego i</p>

społeczno-gospodarczego regionów pograniczy z uwzględnieniem różnych skal czasowych i przestrzennych (treści programowe: A. 2-4)
 K_W11+ ocenia rolę współpracy transgranicznej w rozwoju społeczno-gospodarczym pograniczy w różnych skalach czasowych i przestrzennych (treści programowe: A. 5-6)
 K_W12++ wyjaśnia na przykładach wpływ granic na rozwój turystyki w obszarach pograniczy (treści programowe: A. 7)
 Sposób weryfikacji: zaliczenie pisemne

Umiejętności

K_U01+ potrafi posługiwać się terminologią z zakresu problematyki granic i pograniczy oraz współpracy transgranicznej w stopniu umożliwiającym korzystanie z literatury przedmiotu w języku polskim i/lub angielskim (treści programowe: A. 1-7)
 Sposób weryfikacji: zaliczenie pisemne

Kompetencje społeczne (postawy)**Kontakt**

geora@ug.edu.pl

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

Projekt współfinansowany przez
Unię Europejską w ramach
Europejskiego Funduszu
Społecznego

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

Nazwa przedmiotu		Kod ECTS	
Przemiany ekosystemów wodnych		7.1.0351	
Nazwa jednostki prowadzącej przedmiot			
Faculty of Oceanography and Geography			
Studia			
wydział	kierunek	poziom	drugiego stopnia
Wydział Oceanografii i Geografii	Geografia	forma	stacjonarne
		moduł specjalnościowy	nauczycielska, Podstawowa
		specjalizacja	wszystkie
Nazwisko osoby prowadzącej (osób prowadzących)			
prof. UG, dr hab. Roman Cieśliński; dr Izabela Chlost			
Formy zajęć, sposób ich realizacji i przypisana im liczba godzin		Liczba punktów ECTS	
Formy zajęć		2	
Wykład		Zajęcia wymagające bezpośredniego udziału nauczyciela akademickiego:	
Sposób realizacji zajęć		udział w wykładach 20 godzin;	
zajęcia w sali dydaktycznej		udział w zaliczeniu 4 godzin	
Liczba godzin		udział w konsultacjach (kontakt oferowany) 20 godzin	
Wykład: 20 godz.		Łączna liczba godzin: 44;	
		Liczba punktów ECTS: 1	
		Praca własna studenta:	
		przygotowanie do zaliczenia (studiowanie literatury)	
		zajęcia praktyczne (przygotowywanie się do zajęć, samodzielne wykonywanie prac, zadań projektowych, badawczych itp.)	
		10 godzin;	
		Liczba punktów ECTS: 2	
		Sumaryczny nakład pracy studenta: 54 godzin	
Cykl dydaktyczny			
2017/2018 letni			
Status przedmiotu		Język wykładowy	
obowiązkowy		polski	
Metody dydaktyczne		Forma i sposób zaliczenia oraz podstawowe kryteria oceny lub wymagania egzaminacyjne	
<ul style="list-style-type: none"> - Dyskusja - Metoda projektów (projekt badawczy, wdrożeniowy, praktyczny) - Wykład • wykład problemowy / wykład z prezentacją multimedialną 		Sposób zaliczenia	
		Egzamin	
		Formy zaliczenia	
		<ul style="list-style-type: none"> - egzamin ustny - wykonanie pracy zaliczeniowej - projekt lub prezentacja - Ocena na podstawie uczestnictwa w grze symulacyjnej 	
		Podstawowe kryteria oceny	
		Wykład	
		Umiejętność rozpoznawania głównych procesów kształtujących warunki hydrologiczne ekosystemów wodnych - naturalne i sztuczne.	
Sposób weryfikacji założonych efektów kształcenia			
Określenie przedmiotów wprowadzających wraz z wymogami wstępnymi			

<p>A. Wymagania formalne</p> <p>-</p> <p>B. Wymagania wstępne</p> <p>Wiedza z zakresu: hydrologii, limnologii, chemii wody oraz hydrobiologii. Znajomość uwarunkowań naturalnych oraz antro-pogenicznych mogących wpływać na zmiany różnych ekosystemów wodnych.</p>	
<p>Cele kształcenia</p> <p>Celem kursu jest zdobycie wiedzy na temat naturalnych i antropogenicznych przemian ekosystemów wodnych. Dotyczy to m.in. rzek, jezior, obszarów podmokłych, a także całych systemów hydrograficznych. Przedstawienie informacji nt. morfogenezy i hydrogenezy odmiennych hydrologicznie obiektów hydrograficznych. Główne czynniki wywołujące przemiany hydrologiczne, hydrochemiczne i hydrobiologiczne w ekosystemach wodnych.</p>	
<p>Treści programowe</p> <p>A. Problematyka wykładu</p> <p>A.1 System przyrodniczy.</p> <p>A.2 Przemiany obiektów hydrograficznych w holocenie.</p> <p>A.3 Morfogeneza i hydrogeneza obiektów wodnych.</p> <p>A.4 Wpływ środowiska naturalnego na zmiany ekosystemów wodnych.</p> <p>A.5 Wpływ człowieka na ekosystemy wodne.</p> <p>A.6 Główne źródła zanieczyszczeń.</p> <p>A.7 Efekty fizyczno-chemiczne i biologiczne przemian ekosystemów wodnych.</p>	
<p>Wykaz literatury</p> <p>A. Literatura wymagana do ostatecznego zaliczenia zajęć (zdania egzaminu):</p> <p>A.1. wykorzystywana podczas zajęć</p> <p>-</p> <p>A.2. studiowana samodzielnie przez studenta</p> <ul style="list-style-type: none"> - Kajak Z., 1998, Hydrobiologia – Limnologia, Wyd. Nauk. PWN. - Chelmicki W., 2001, Woda. Zasoby, degradacja, ochrona, PWN, Warszawa. - Pociask-Karteczka J. (red.), 2003, Zlewnia. Właściwości i procesy, IGI GP UJ, Kraków. - Choiński A., 2006, Katalog jezior Polski, Wyd. UAM. Poznań. - Błaszczewicz M., 2007, Geneza i ewolucja mis jeziornych na młodoglacjalnym obszarze Polski – wybrane problemy, Stud. Limnologica et Telmatologica 1. - Choiński A., 2007, Limnologia fizyczna Polski, Wyd. UAM. Poznań. <p>B. Literatura uzupełniająca</p> <ul style="list-style-type: none"> - Bajkiewicz-Grabowska E. 2002. Obieg materii w systemach rzeczno-jeziornych. Uniw. Warsz., Wydz. Geogr. i Stud. Reg. - Choinski A., Janczak J. 1993. Współczesne tendencje zmian powierzchni jezior. [w:] I. Dynowska (red.) Przemiany stosunków wodnych w Polsce w wyniku procesów naturalnych i antropogenicznych. Kraków Churski Z. 1993. Ważniejsze etapy rozwoju jezior i mokradeł w późnym glacie i holocenie. [w:] I. Dynowska (red.) Przemiany stosunków wodnych w Polsce w wyniku procesów naturalnych i antropogenicznych. Kraków. - Jańczak J. 1991. Fizycznogeograficzna typologia i ocena jezior na przykładzie Pojezierza Wielkopolskiego. Mat. Bad. IMGW, ser. Hydrol. i Ocean. 15. - Jańczak J., Lossow K., Kowalik A., Sziwa R. 2002. Zanieczyszczenie i możliwości odnowy jeziora Gopło. Mat. Bad. IMGW, ser. Gosp. Wod. i Ochr. Wód nr 21. - Mikulski Z. 1998. Gospodarka Wodna. Wyd. Nauk. PWN. 	
<p>Efekty kształcenia (obszarowe i kierunkowe)</p>	<p>Wiedza</p> <p>K_W09++ Stosuje wiedzę z zakresu nauk ścisłych pozwalającą na zrozumienie złożonych procesów i zjawisk zachodzących w środowisku przyrodniczym Ziemi (treści programowe: A.1-A.7).</p> <p>K_W10+++ Nazywa, opisuje i interpretuje złożone procesy oraz zjawiska zachodzące w środowisku geograficznym Ziemi, a w ich interpretacji konsekwentnie opiera się na podstawach empirycznych, korzystając z metod jakościowych, matematycznych i statystycznych (treści programowe: A.1-A.7).</p> <p>K_W11++ Nazywa, opisuje i interpretuje najważniejsze problemy współczesności w skali regionalnej i globalnej (treści programowe: A.1-A.7).</p> <p>Sposób weryfikacji: Kolokwia pisemne</p>
	<p>Umiejętności</p> <p>K_U08++ Integruje wiedzę z zakresu dyscyplin przyrodniczych w celu rozwiązywania problemów badawczych nauk geograficznych (treści programowe:</p>

A.1-A.7).

Sposób weryfikacji: Obserwowanie pracy na zajęciach

K_U09+++ Wykonuje specjalistyczne pomiary terenowe i przeprowadzać obserwacje procesów i zjawisk zachodzących w środowisku geograficznym oraz interpretuje ich wyniki (treści programowe: A.1-A.7).
Sposób weryfikacji: Obserwowanie pracy na zajęciach

K_U12+++ Analizuje i ocenia przyczyny oraz przebieg zmian zachodzących w środowisku geograficznym w różnych skalach czasowych i przestrzennych (treści programowe: A.1-A.7).
Sposób weryfikacji: Zaliczenie ustne

K_U14+++ Ocenia zmiany zachodzące w krajobrazie oraz prognozuje dalsze kierunki jego rozwoju (treści programowe: A.1-A.7).
Sposób weryfikacji: Kolokwia pisemne

K_U15+++ Dokonuje szczegółowej charakterystyki wybranego obszaru i objaśnia przyczyny zróżnicowania warunków biofizycznych (treści programowe: A.1-A.7).
Sposób weryfikacji: Kolokwia pisemne

Kompetencje społeczne (postawy)

K_K01++ Posiada pogłębioną świadomość poziomu swojej wiedzy i umiejętności, rozumie potrzebę ciągłego rozwoju osobistego i zawodowego.

K_K02++ W oparciu o literaturę fachową aktywnie poszerza kompetencje zawodowe i aktualizuje wiedzę geograficzną wzbogaconą o wymiar interdyscyplinarny.

Sposób weryfikacji: Obserwowanie pracy na zajęciach

Kontakt

georc@ug.edu.pl

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

Projekt współfinansowany przez
Unię Europejską w ramach
Europejskiego Funduszu
Społecznego

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

Nazwa przedmiotu		Kod ECTS	
Seminarium magisterskie		7.1.0338	
Nazwa jednostki prowadzącej przedmiot			
Katedra Geografii Ekonomicznej			
Studia			
wydział	kierunek	poziom	drugiego stopnia
Wydział Oceanografii i Geografii	Geografia	forma	stacjonarne
		moduł specjalnościowy	nauczycielska
		specjalizacja	wszystkie
Wydział Oceanografii i Geografii	Geografia	poziom	drugiego stopnia
		forma	stacjonarne
		moduł specjalnościowy	Podstawowa
		specjalizacja	Podstawowa
Nazwisko osoby prowadzącej (osób prowadzących)			
prof. UG, dr hab. Iwona Sagan; prof. dr hab. Mirosław Miętus; prof. UG, dr hab. Mariusz Czepczyński; prof. UG, dr hab. Elżbieta Bajkiewicz-Grabowska; prof. UG, dr hab. Roman Cieśliński; prof. dr hab. Alexandru Ilies; prof. UG, dr hab. Mariusz Kistowski; prof. UG, dr hab. Dariusz Borowiak; dr Teresa Sadoń-Osowiecka; dr hab. Lucyna Przybylska; prof. UG, dr hab. Joanna Fac-Beneda; dr Renata Anisiewicz; prof. dr hab. Zdzisław Kordel; prof. dr hab. Tadeusz Palmowski; dr Stanisław Rzycki; prof. UG, dr hab. Jan Wendt; prof. dr hab. Stanisław Fedorowicz; dr Grażyna Chaberek-Karwacka; dr hab. Wojciech Tylmann; prof. UG, dr hab. Jarosław Czocharński			
Formy zajęć, sposób ich realizacji i przypisana im liczba godzin		Liczba punktów ECTS	
Formy zajęć		44	
Seminarium		Zajęcia wymagające bezpośredniego udziału nauczyciela akademickiego:	
Sposób realizacji zajęć		udział w ćwiczeniach 120 godzin;	
zajęcia w sali dydaktycznej		udział w zaliczeniu 8 godzin;	
Liczba godzin		udział w konsultacjach (kontakt oferowany) 112 godzin;	
Seminarium: 120 godz.		Łączna liczba godzin:240;	
		Liczba punktów ECTS: 8	
		Praca własna studenta:	
		przygotowanie do zaliczenia (studiowanie literatury)	
		zajęcia praktyczne (przygotowywanie się do zajęć, samodzielne wykonywanie prac badawczych itp.)	
		1080 godzin;	
		Liczba punktów ECTS: 36	
		Sumaryczny nakład pracy studenta: 1320 godzin	
Cykl dydaktyczny			
2017/2018 zimowy, 2017/2018 letni, 2018/2019 zimowy, 2018/2019 letni			
Status przedmiotu		Język wykładowy	
obowiązkowy		polski	
Metody dydaktyczne		Forma i sposób zaliczenia oraz podstawowe kryteria oceny lub wymagania egzaminacyjne	
		Sposób zaliczenia	
		Zaliczenie na ocenę	
		Formy zaliczenia	

<p>- Seminarium dyplomowe</p> <ul style="list-style-type: none"> •prezentacja multimedialna, pokaz, zagajenie, pogadanka, dyskusja moderowana, praca w grupie, studium przypadku, projekt badawczy, praca indywidualna, metody dyskusyjne i twórczego myślenia <p>- Seminarium dyplomowe</p> <ul style="list-style-type: none"> •prezentacja multimedialna, pokaz, zagajenie, pogadanka, dyskusja moderowana, praca w grupie, studium przypadku, projekt badawczy, praca indywidualna, metody dyskusyjne i twórczego myślenia 	<ul style="list-style-type: none"> - wykonanie pracy zaliczeniowej - projekt lub prezentacja - ustalenie oceny zaliczeniowej na podstawie ocen cząstkowych otrzymywanych w trakcie trwania semestru - Zaliczenie na podstawie: obecności i aktywnego uczestnictwa w zajęciach oraz ocen cząstkowych z poszczególnych etapów realizowanej pracy magisterskiej - wykonanie pracy zaliczeniowej - przeprowadzenie badań i prezentacja ich wyników - kolokwium <p>Podstawowe kryteria oceny</p> <p>poprawność i przejrzystość przedstawienia prezentowanych zagadnień, umiejętność napisania tekstu zgodnie z przyjętymi zasadami redakcji tekstów naukowych, umiejętność zaprezentowania wyników własnych badań.</p>
---	---

Sposób weryfikacji założonych efektów kształcenia**Określenie przedmiotów wprowadzających wraz z wymogami wstępnymi****A. Wymagania formalne**

brak

B. Wymagania wstępne

Wiedza z zakresu: podstaw geografii fizycznej oraz społeczno-ekonomicznej, w tym znajomość struktury środowiska geograficznego i interakcji pomiędzy jego komponentami oraz warunków i czynników kształtujących jego przestrzenne zróżnicowanie; wiedza na temat metodologii i technik badawczych stosowanych w geografii; znajomość podstawowej literatury z zakresu geografii. Umiejętność samodzielnej organizacji pracy indywidualnej, poszukiwania oraz syntezy informacji pochodzących z wielu źródeł, czytania ze zrozumieniem literatury fachowej (w tym w jęz. angielskim), prezentowania rezultatów badań naukowych (własnych oraz obcych) na forum publicznym.

Cele kształcenia

Celem kursu jest przygotowanie studentów do samodzielnego pisania prac o charakterze naukowym oraz prezentacji wyników tych prac, a także wsparcie merytoryczne w przygotowywaniu i redagowaniu przez studentów prac magisterskich.

Treści programowe**B. Problematyka seminarium**

B.1 Prezentacja specyfiki badań naukowych realizowanych w poszczególnych jednostkach organizacyjnych IG UG.

B.2 Przedstawienie zakresu merytorycznego prac dyplomowych z określonej dziedziny geografii, w tym źródeł i możliwości pozyskania danych.

B.3 Omówienie zasad: poszanowania autorstwa w pracach naukowych, identyfikacji problemów badawczych, określania zakresu (merytorycznego, czasowego i przestrzennego) i celów pracy (poznawczych, aplikacyjnych, metodologicznych).

B.4 Stawianie tez/hipotez badawczych, postępowanie badawcze i dobór właściwych metod badawczych.

B.5 Tworzenie struktury i układu pracy.

B.6 Prezentacja wstępnych rozdziałów pracy magisterskiej: cel i zakres pracy, przegląd literatury, wykorzystane dane i zastosowane metody badawcze.

B.7 Prezentacja i dyskusja uzyskanych wyników badań (prezentacja multimedialna)

B.8 Prezentacja całości pracy w formie multimedialnej i/lub posteru

B.9. Przygotowanie do egzaminu magisterskiego: omówienie współczesnych problemów badawczych z zakresu dziedziny geografii, reprezentowane przez realizowane seminarium magisterskie

Wykaz literatury

A. Literatura wymagana do ostatecznego zaliczenia zajęć (zdania egzaminu):

A.1. wykorzystywana podczas zajęć

Weiner J., 1998, Technika pisania i prezentowania przyrodniczych prac naukowych. Przewodnik praktyczny, PWN, Warszawa, Wymogi edytorskie prac magisterskich, 2008, <http://geografia.univ.gda.pl/kat/kge/>.

A.2. studiowana samodzielnie przez studenta

- Dostosowana do realizowanych przez studentów prac dyplomowych.

- Apanowicz J., 2003, Metodologia nauk, Tow. Naukowe Organizacji i Kierownictwa "Dom Organizatora", Toruń.

- Berezowski S., 1986, Metody badań w geografii ekonomicznej, WSiP, Warszawa

- Jażdżewska I., 2003, Statystyka dla geografów, Wydawnictwo Uniwersytetu Łódzkiego, Łódź.

B. Literatura uzupełniająca

- Bielec E., Bielec J., 2007, Podręcznik pisania prac, Wyd. EJB, Kraków.

- Boć J., 2004, Jak pisać pracę magisterską, Kolonia Limited, Wrocław.

- Oliver P., 1999, Jak pisać prace uniwersyteckie: poradnik dla studentów, Wydawnictwo Literackie, Kraków.

- Plit F., 2007, Jak pisać prace licencjackie i magisterskie z geografii, Wyd. Uniw. Warszawskiego, Warszawa.
- Urban S., Ładoński W., 2006, Jak napisać dobrą pracę magisterską, Wyd. Akad. Ekon. im O. Langego we Wrocławiu, Wrocław.

**Efekty kształcenia
(obszarowe i kierunkowe)****Wiedza**

K_W06+++ nazywa i potrafi zastosować metody, techniki, narzędzia i materiały stosowane przy rozwiązywaniu zadań z zakresu geografii (treści programowe B4)
Sposób weryfikacji: Ocena aktywności na zajęciach, ocena prezentacji multimedialnych/ posteru przygotowanego przez studenta

K_W10+++ wymienia, opisuje i interpretuje procesy i zjawiska zachodzące w środowisku geograficznym, a w ich interpretacji opiera się na podstawach empirycznych, rozumiejąc znaczenie i zastosowanie metod jakościowych, matematycznych i statystycznych (treści programowe: B4, B6, B7, B9).
Sposób weryfikacji: Ocena aktywności na zajęciach, ocena prezentacji multimedialnych/ posteru przygotowanego przez studenta

K_W13+++ zna wybraną literaturę polską i obcą dotyczącą geografii oraz podstawową literaturę z zakresu przyrodniczych, społecznych i ekonomicznych nauk szczegółowych, powiązanych z tą specjalnością (treści programowe: B6, B7)
Sposób weryfikacji: Ocena przeglądu literatury w pracy magisterskiej

K_W14+++ nazywa i stosuje wiedzę w zakresie statystyki na poziomie prognozowania (modelowania) przebiegu procesów i zjawisk, zachodzących w środowisku geograficznym oraz posługuje się specjalistycznymi narzędziami informatycznymi (treści programowe: B7).
Sposób weryfikacji: Ocena metod pracy i metod prezentacji danych

K_W15+++ Planuje badania z wykorzystaniem technik i narzędzi badawczych stosowanych w geografii (treści programowe: B3-B7).
Sposób weryfikacji: Obserwowanie pracy na zajęciach

K_W18+++ zna i rozumie działanie instrumentów polityki regionalnej oraz ich wpływ na rozwój lokalny i regionalny, szczególnie w odniesieniu do Europy Bałtyckiej (treści programowe: B9)
Sposób weryfikacji: ocena treści pracy magisterskiej

K_W19+++ zna strukturę organizacyjną nauki, prawne i ekonomiczne zasady jej funkcjonowania (treści programowe: B3)
Sposób weryfikacji: Samodzielne wykonanie pracy magisterskiej i prezentacji

K_W20+++ nazywa i opisuje podstawowe pojęcia i zasady z zakresu ochrony własności przemysłowej i prawa autorskiego, korzysta z zasobów informacji patentowej; (treści programowe: B3)
Sposób weryfikacji: Obserwowanie pracy na zajęciach

Umiejętności

K_U01+++ posługuje się terminologią z zakresu geografii j w stopniu umożliwiającym korzystanie z literatury przedmiotu w języku polskim i/lub obcym (treści programowe: B4, B6, B7, B9).
Sposób weryfikacji: Ocena wartości merytorycznej pracy oraz sposobu posługiwania się językiem specjalistycznym na zajęciach

K_U02+++ odnajduje i dokonuje wyboru niezbędnych informacji z literatury fachowej i innych źródeł, w tym źródeł elektronicznych (treści programowe: B2, B7).
Sposób weryfikacji: Ocena doboru materiałów źródłowych do pracy magisterskiej

K_U03+++ , K_U06+++ stosuje techniki i narzędzia badawcze z zakresu nauk geograficznych (treści programowe: B4, B6-B9).

Sposób weryfikacji: Ocena metod badawczych wykorzystanych w pracy magisterskiej

K_U07+++ planuje i przeprowadza postępowanie badawcze pod kierunkiem opiekuna naukowego (treści programowe: B3 – B4).

Sposób weryfikacji: Ocena doboru materiału źródłowego, metod badawczych i analizy uzyskanych wyników

K_U08+++ , K_U12+++ identyfikuje i analizuje procesy i zjawiska zachodzące w środowisku geograficznym (treści programowe: B4, B6-B9).

Sposób weryfikacji: Ocena wypowiedzi studenta, treści referatów i prezentacji oraz treści pracy magisterskiej

K_U09+++ wnioskuje na podstawie danych pochodzących z różnych źródeł, w tym źródeł kartograficznych (treści programowe: B4, B6-B8).

Sposób weryfikacji: Ocena wypowiedzi studenta, treści referatów i prezentacji oraz treści pracy magisterskiej

K_U10+++ wykorzystuje wiedzę teoretyczną z zakresu nauk geograficznych oraz dostępne źródła informacji do prawidłowej interpretacji podstawowych procesów i zjawisk zachodzących w środowisku geograficznym (treści programowe: B4, B6-B9).

Sposób weryfikacji: Ocena wypowiedzi studenta, treści referatów i prezentacji oraz treści pracy magisterskiej

K_U11+++ potrafi formułować i analizować podstawowe problemy dotyczące zmian w środowisku geograficznym w skali lokalnej, regionalnej i globalnej (treści programowe: B4, B6-B9).

Sposób weryfikacji: Ocena wypowiedzi studenta, treści referatów i prezentacji oraz treści pracy magisterskiej

K_U13+++ potrafi obserwować i opisywać zmiany zachodzące w krajobrazie oraz przewidywać dalsze kierunki jego rozwoju (treści programowe: B4, B6-B9).

Sposób weryfikacji: Ocena wypowiedzi studenta, treści referatów i prezentacji oraz treści pracy magisterskiej

K_U15+++ dokonuje charakterystyki wybranego obszaru, objaśnia przyczyny zróżnicowania warunków geograficznych (treści programowe: B4, B6-B8).

Sposób weryfikacji: Ocena wypowiedzi studenta, treści referatów i prezentacji oraz treści pracy magisterskiej

K_U17+++ stosuje język naukowy i wypowiada się oraz dyskutuje na tematy dotyczące zagadnień geograficznych w języku polskim i/lub języku obcym (treści programowe: B4, B6-B9).

Sposób weryfikacji: Ocena aktywności na zajęciach

K_U18+++ opracowuje wybrany problem geograficzny w formie tekstu naukowego w języku polskim w określonej konwencji metodologicznej, z poprawną

dokumentacją (treści programowe: B3-B5).

Sposób weryfikacji: Wykonanie opracowania, pracy magisterskiej

K_U19+++ prezentuje wyniki badań w postaci prawidłowo opracowanej dokumentacji, również z zastosowaniem prezentacji multimedialnej i posteru (treści programowe: B4 – B8). W

Sposób weryfikacji: wykonanie prezentacji multimedialnej i/lub posteru

K_U20+++ ocenia przydatność typowych metod, procedur i dobrych praktyk do realizacji zadań związanych z różnymi sferami działalności geograficznej (treści programowe: B3 – B8).

Sposób weryfikacji: Obserwowanie pracy na zajęciach oraz przygotowanych prezentacji

K_U21+++ przygotowuje tekst naukowy spełniający wymogi formalne stawiane pracy magisterskiej z zakresu geografii (treści programowe: B4, B5, B8).

Sposób weryfikacji: Wykonanie opracowania

K_U22+++ ma umiejętności językowe w zakresie geografii zgodne z wymaganiami określonymi dla poziomu B2+ Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia

Językowego

Sposób weryfikacji: Ocena wykorzystania w pracy literatury obcojęzycznej

Kompetencje społeczne (postawy)

K_K01+++ posiada świadomość poziomu swoich kompetencji zawodowych i osobistych, rozumie potrzebę ich podnoszenia, a także aktualizuje i poszerza swoją wiedzę i umiejętności.

K_K02+++ aktywnie poszerza kompetencje zawodowe i aktualizuje wiedzę z zakresu geografii społeczno-ekonomicznej wzbogaconą o wymiar interdyscyplinarny

K_K04+++ przyjmuje odpowiedzialność za pracę własną oraz wykazuje gotowość ponoszenia odpowiedzialności za zrealizowane zadania

K_K05+++ samodzielnie podejmuje i inicjuje zachowania profesjonalne; planuje i organizuje ich przebieg

Sposób weryfikacji: Obserwowanie pracy na zajęciach

Kontakt

geois@ug.edu.pl

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCIProjekt współfinansowany przez
Unię Europejską w ramach
Europejskiego Funduszu
Społecznego**UNIA EUROPEJSKA**
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

Nazwa przedmiotu		Kod ECTS	
Wnioskowanie statystyczne		7.1.0019	
Nazwa jednostki prowadzącej przedmiot			
Katedra Meteorologii i Klimatologii			
Studia			
wydział	kierunek	poziom	drugiego stopnia
Wydział Oceanografii i Geografii	Geografia	forma	stacjonarne
		moduł specjalnościowy	nauczycielska, Podstawowa
		specjalizacja	wszystkie
Nazwisko osoby prowadzącej (osób prowadzących)			
dr Michał Marosz			
Formy zajęć, sposób ich realizacji i przypisana im liczba godzin		Liczba punktów ECTS	
Formy zajęć		2	
Wykład, Ćw. audytoryjne		Zajęcia wymagające bezpośredniego udziału nauczyciela akademickiego:	
Sposób realizacji zajęć		udział w wykładach 15 godzin;	
zajęcia w sali dydaktycznej		udział w ćwiczeniach 15 godzin;	
Liczba godzin		udział w egzaminie 2 godziny;	
Ćw. audytoryjne: 15 godz., Wykład: 15 godz.		udział w konsultacjach 5 godzin;	
		Łączna liczba godzin 37 godzin,	
		Liczba punktów ECTS: 1	
		Praca własna studenta:	
		przygotowanie do egzaminu (studiowanie literatury)	
		zajęcia praktyczne (przygotowywanie się do zajęć, samodzielne wykonywanie prac, zadań projektowych, badawczych itp.)	
		23 godziny,	
		Liczba punktów ECTS: 1	
		Sumaryczny nakład pracy studenta: 60 godzin.	
Cykl dydaktyczny			
2017/2018 letni			
Status przedmiotu		Język wykładowy	
obowiązkowy		polski	
Metody dydaktyczne		Forma i sposób zaliczenia oraz podstawowe kryteria oceny lub wymagania egzaminacyjne	
- Wykład z prezentacją multimedialną		Sposób zaliczenia	
- Ćwiczenia		- Zaliczenie na ocenę	
• Ćwiczenia audytoryjne: praca w grupach, rozwiązywanie zadań		- Egzamin	
		Formy zaliczenia	

	<ul style="list-style-type: none"> - egzamin pisemny z pytaniami (zadaniami) otwartymi - egzamin pisemny testowy - Ćwiczenia <ul style="list-style-type: none"> •kolokwium •wykonanie zadań w trakcie ćwiczeń •ustalenie oceny zaliczeniowej na podstawie prac wykonywanych w trakcie trwania semestru oraz kolokwium zaliczeniowego - kolokwium <p>Podstawowe kryteria oceny</p> <p>Wykład Zdobyć >50% punktów na egzaminie końcowym</p> <p>Ćwiczenia Zdobyć >50% punktów na kolokwium końcowym, wykonanie zadań zleczanych przez prowadzącego w trakcie zajęć, pozostałe kryteria zgodnie z Regulaminem studiów</p>
Sposób weryfikacji założonych efektów kształcenia	
Określenie przedmiotów wprowadzających wraz z wymogami wstępnymi	
<p>A. Wymagania formalne brak</p> <p>B. Wymagania wstępne znajomość podstawowych miar opisu statystycznego oraz podstaw rachunku prawdopodobieństwa</p>	
Cele kształcenia	
<p>Po zakończeniu kursu studenci powinni posiadać wiedzę dotyczącą zaawansowanych metod wnioskowania statystycznego. Słuchacze powinni również zdobyć umiejętności stosowania tych metod w praktyce ze szczególnym uwzględnieniem problemów napotykanym w badaniach geograficznych.</p>	
Treści programowe	
<p>A. Problematyka wykładu</p> <p>A.1. Pojęcie i rodzaje zmiennej losowej.</p> <p>A.2. Podstawowe typy rozkładów zmiennych losowych (ciągłych i dyskretnych).</p> <p>A.3. Pojęcie próby losowej w statystyce matematycznej. Techniki losowania prób.</p> <p>A.4. Estymacja statystyczna: Pojęcie i własności estymatorów. Estymatory: średniej, wariancji, proporcji oraz ich własności. Pojęcie i istota estymacji przedziałowej. Zasady budowy przedziałów ufności dla średniej i proporcji.</p> <p>A.5. Weryfikacja hipotez statystycznych: Pojęcie i rodzaje hipotez statystycznych. Hipoteza zerowa i alternatywna. Zasady budowy testów statystycznych. Poziom istotności a obszar krytyczny - poziomy krytyczny p.</p> <p>A.6. Testy parametryczne: sposób formułowania hipotez i określenie obszaru krytycznego. Testy dla średniej, proporcji, dwóch średnich, dwóch wariancji, dwóch proporcji.</p> <p>A.7. Testy nieparametryczne: Istota testów nieparametrycznych. Testy losowości. Testy zgodności. Testy jednorodności.</p> <p>A.8. Testy w analizie korelacji i regresji (test dla współczynnika korelacji i regresji liniowej, test liniowości funkcji regresji. test niezależności chi-kwadrat).</p> <p>A.9. Testy w analizie szeregów czasowych (test dla współczynnika kierunkowego prostej, test liniowości trendu).</p> <p>A.10. Analiza wariancji</p> <p>B. Problematyka ćwiczeń</p> <p>Praktyczne zastosowanie (w zadaniach) treści teoretycznych przedstawionych w trakcie wykładów (A.1-10)</p>	
Wykaz literatury	
<p>A. Literatura wymagana do ostatecznego zaliczenia zajęć (zdania egzaminu):</p> <p>A.1. wykorzystywana podczas zajęć</p> <p>Balicki A., Makać W., Metody wnioskowania statystycznego, UG, Gdańsk, 2000;</p> <p>Gronicki M., Szreder M., Elementy rachunku prawdopodobieństwa i statystyki matematycznej, UG Gdańsk, 1992;</p> <p>A.2. studiowana samodzielnie przez studenta</p> <p>Hellwig Z., Elementy rachunku prawdopodobieństwa i statystyki matematycznej, PWN, Warszawa, 1993;</p> <p>Krzysko M., Statystyka matematyczna, Wyd. Uniwersytetu im. A. Mickiewicza w Poznaniu, 1997</p> <p>B. Literatura uzupełniająca</p> <p>Józwiak J., Podgórski J., Statystyka od podstaw, PWE, Warszawa, 2000;</p> <p>Makać W., Urbanek-Krzysztofiać D., 2004, Metody opisu statystycznego, Wyd. UG, Gdańsk;</p>	
Efekty kształcenia (obszarowe i kierunkowe)	<p>Wiedza</p> <p>K_W14+++ zna i stosuje statystykę opisową i matematyczną, a także podstawowe metody analizowania zjawisk przestrzennych (treści programowe: A.1-10)</p>

K_W15+ zna i rozumie teoretyczne podstawy metod badawczych stosowanych w wybranej specjalności z zakresu nauk geograficznych oraz w naukach powiązanych w tą specjalnością (treści programowe: A.1-10)
Sposób weryfikacji: egzamin pisemny, wykonanie zadań w trakcie zajęć, kolokwium pisemne

Umiejętności

K_U02++ potrafi wybierać i stosować zaawansowane techniki i narzędzia badawcze właściwe dla nauk geograficznych (w zakresie wybranej specjalności) (treści programowe: A.1-10)
Sposób weryfikacji: Wykonanie zadań w trakcie zajęć, kolokwium pisemne

Kompetencje społeczne (postawy)

K_K01++ ma pogłębioną świadomość poziomu swojej wiedzy i umiejętności, rozumie potrzebę ciągłego rozwoju osobistego i zawodowego (treści programowe: A.1-10)
K_K02+ w oparciu o literaturę fachową aktywnie poszerza kompetencje zawodowe i aktualizuje wiedzę geograficzną wzbogaconą o wymiar interdyscyplinarny (treści programowe: A.1-10)
Sposób weryfikacji: autoewaluacja
K_K03+ potrafi współdziałać i pracować w grupie, a także kierować jej pracami; podporządkowuje się zasadom pracy w zespole, ponosi odpowiedzialność za wspólnie realizowane zadania (treści programowe: A.1-10)
Sposób weryfikacji: Obserwacja pracy na zajęciach, autoewaluacja

Kontakt

m.marosz@ug.edu.pl

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

Projekt współfinansowany przez
Unię Europejską w ramach
Europejskiego Funduszu
Społecznego

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

Nazwa przedmiotu		Kod ECTS	
Wnioskowanie statystyczne		7.1.0355	
Nazwa jednostki prowadzącej przedmiot			
Katedra Meteorologii i Klimatologii			
Studia			
wydział	kierunek	poziom	drugiego stopnia
Wydział Oceanografii i Geografii	Geografia	forma	stacjonarne
		moduł	nauczycielska, Podstawowa
		specjalnościowy	
		specjalizacja	wszystkie
Nazwisko osoby prowadzącej (osób prowadzących)			
dr Michał Marosz			
Formy zajęć, sposób ich realizacji i przypisana im liczba godzin		Liczba punktów ECTS	
Formy zajęć		2	
Wykład, Ćw. laboratoryjne		Zajęcia wymagające bezpośredniego udziału nauczyciela akademickiego:	
Sposób realizacji zajęć		udział w wykładach 15 godzin;	
zajęcia w sali dydaktycznej		udział w ćwiczeniach 15 godzin;	
Liczba godzin		udział w egzaminie 2 godziny;	
Ćw. laboratoryjne: 15 godz., Wykład: 15 godz.		udział w konsultacjach 5 godzin;	
		Łączna liczba godzin 37 godzin,	
		Liczba punktów ECTS: 1	
		Praca własna studenta:	
		przygotowanie do egzaminu (studiowanie literatury)	
		zajęcia praktyczne (przygotowywanie się do zajęć, samodzielne wykonywanie prac, zadań projektowych, badawczych itp.)	
		23 godziny,	
		Liczba punktów ECTS: 1	
		Sumaryczny nakład pracy studenta: 60 godzin.	
Cykl dydaktyczny			
2017/2018 letni			
Status przedmiotu		Język wykładowy	
obowiązkowy		polski	
Metody dydaktyczne		Forma i sposób zaliczenia oraz podstawowe kryteria oceny lub wymagania egzaminacyjne	
- Wykład z prezentacją multimedialną		Sposób zaliczenia	
- Ćwiczenia		- Zaliczenie na ocenę	
• Ćwiczenia laboratoryjne: praca w grupach, rozwiązywanie zadań		- Egzamin	
		Formy zaliczenia	

	<ul style="list-style-type: none"> - egzamin pisemny z pytaniami (zadaniami) otwartymi - egzamin pisemny testowy - Ćwiczenia <ul style="list-style-type: none"> •kolokwium •wykonanie zadań w trakcie ćwiczeń •ustalenie oceny zaliczeniowej na podstawie prac wykonywanych w trakcie trwania semestru oraz kolokwium zaliczeniowego - kolokwium <p>Podstawowe kryteria oceny</p> <p>Wykład Zdobycie >50% punktów na egzaminie końcowym Ćwiczenia Zdobycie >50% punktów na kolokwium końcowym, wykonanie zadań zleczanych przez prowadzącego w trakcie zajęć, pozostałe kryteria zgodnie z Regulaminem studiów</p>
Sposób weryfikacji założonych efektów kształcenia	
Określenie przedmiotów wprowadzających wraz z wymogami wstępnymi	
<p>A. Wymagania formalne brak</p> <p>B. Wymagania wstępne znajomość podstawowych miar opisu statystycznego oraz podstaw rachunku prawdopodobieństwa</p>	
Cele kształcenia	
<p>Po zakończeniu kursu studenci powinni posiadać wiedzę dotyczącą zaawansowanych metod wnioskowania statystycznego. Słuchacze powinni również zdobyć umiejętności stosowania tych metod w praktyce ze szczególnym uwzględnieniem problemów napotykanym w badaniach geograficznych.</p>	
Treści programowe	
<p>A. Problematyka wykładu</p> <p>A.1. Pojęcie i rodzaje zmiennej losowej.</p> <p>A.2. Podstawowe typy rozkładów zmiennych losowych (ciągłych i dyskretnych).</p> <p>A.3. Pojęcie próby losowej w statystyce matematycznej. Techniki losowania prób.</p> <p>A.4. Estymacja statystyczna: Pojęcie i własności estymatorów. Estymatory: średniej, wariancji, proporcji oraz ich własności. Pojęcie i istota estymacji przedziałowej. Zasady budowy przedziałów ufności dla średniej i proporcji.</p> <p>A.5. Weryfikacja hipotez statystycznych: Pojęcie i rodzaje hipotez statystycznych. Hipoteza zerowa i alternatywna. Zasady budowy testów statystycznych. Poziom istotności a obszar krytyczny - poziomy krytyczny p.</p> <p>A.6. Testy parametryczne: sposób formułowania hipotez i określenie obszaru krytycznego. Testy dla średniej, proporcji, dwóch średnich, dwóch wariancji, dwóch proporcji.</p> <p>A.7. Testy nieparametryczne: Istota testów nieparametrycznych. Testy losowości. Testy zgodności. Testy jednorodności.</p> <p>A.8. Testy w analizie korelacji i regresji (test dla współczynnika korelacji i regresji liniowej, test liniowości funkcji regresji. test niezależności chi-kwadrat).</p> <p>A.9. Testy w analizie szeregów czasowych (test dla współczynnika kierunkowego prostej, test liniowości trendu).</p> <p>A.10. Analiza wariancji</p> <p>B. Problematyka ćwiczeń</p> <p>Praktyczne zastosowanie (w zadaniach) treści teoretycznych przedstawionych w trakcie wykładów (A.1-10)</p>	
Wykaz literatury	
<p>A. Literatura wymagana do ostatecznego zaliczenia zajęć (zdania egzaminu):</p> <p>A.1. wykorzystywana podczas zajęć Balicki A., Makać W., Metody wnioskowania statystycznego, UG, Gdańsk, 2000; Gronicki M., Szreder M., Elementy rachunku prawdopodobieństwa i statystyki matematycznej, UG Gdańsk, 1992;</p> <p>A.2. studiowana samodzielnie przez studenta Hellwig Z., Elementy rachunku prawdopodobieństwa i statystyki matematycznej, PWN, Warszawa, 1993; Krzysko M., Statystyka matematyczna, Wyd. Uniwersytetu im. A. Mickiewicza w Poznaniu, 1997</p> <p>B. Literatura uzupełniająca Józwiak J., Podgórski J., Statystyka od podstaw, PWE, Warszawa, 2000; Makać W., Urbanek-Krzysztofia D., 2004, Metody opisu statystycznego, Wyd. UG, Gdańsk;</p>	
Efekty kształcenia (obszarowe i kierunkowe)	<p>Wiedza</p> <p>K_W14+++ zna i stosuje statystykę opisową i matematyczną, a także podstawowe metody analizowania zjawisk przestrzennych (treści programowe: A.1-10)</p>

K_W15+ zna i rozumie teoretyczne podstawy metod badawczych stosowanych w wybranej specjalności z zakresu nauk geograficznych oraz w naukach powiązanych w tą specjalnością (treści programowe: A.1-10)
Sposób weryfikacji: egzamin pisemny, wykonanie zadań w trakcie zajęć, kolokwium pisemne

Umiejętności

K_U02++ potrafi wybierać i stosować zaawansowane techniki i narzędzia badawcze właściwe dla nauk geograficznych (w zakresie wybranej specjalności) (treści programowe: A.1-10)
Sposób weryfikacji: Wykonanie zadań w trakcie zajęć, kolokwium pisemne

Kompetencje społeczne (postawy)

K_K01++ ma pogłębioną świadomość poziomu swojej wiedzy i umiejętności, rozumie potrzebę ciągłego rozwoju osobistego i zawodowego (treści programowe: A.1-10)
K_K02+ w oparciu o literaturę fachową aktywnie poszerza kompetencje zawodowe i aktualizuje wiedzę geograficzną wzbogaconą o wymiar interdyscyplinarny (treści programowe: A.1-10)
Sposób weryfikacji: autoewaluacja
K_K03+ potrafi współdziałać i pracować w grupie, a także kierować jej pracami; podporządkowuje się zasadom pracy w zespole, ponosi odpowiedzialność za wspólnie realizowane zadania (treści programowe: A.1-10)
Sposób weryfikacji: Obserwacja pracy na zajęciach, autoewaluacja

Kontakt

m.marosz@ug.edu.pl

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

Projekt współfinansowany przez
Unię Europejską w ramach
Europejskiego Funduszu
Społecznego

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

Nazwa przedmiotu		Kod ECTS	
Zastosowania GIS w geografii		7.1.0315	
Nazwa jednostki prowadzącej przedmiot			
Faculty of Oceanography and Geography			
Studia			
wydział	kierunek	poziom	drugiego stopnia
Wydział Oceanografii i Geografii	Geografia	forma	stacjonarne
		moduł specjalnościowy	nauczycielska, Podstawowa
		specjalizacja	wszystkie
Nazwisko osoby prowadzącej (osób prowadzących)			
dr Grzegorz Masik; mgr Damian Moskalewicz; mgr Alicja Olszewska			
Formy zajęć, sposób ich realizacji i przypisana im liczba godzin		Liczba punktów ECTS	
Formy zajęć		4	
Ćw. laboratoryjne		Zajęcia wymagające bezpośredniego udziału nauczyciela akademickiego:	
Sposób realizacji zajęć		udział w ćwiczeniach 60 godzin;	
zajęcia w sali dydaktycznej		udział w zaliczeniu 4 godzin;	
Liczba godzin		udział w konsultacjach (kontakt oferowany) 12 godzin;	
Ćw. laboratoryjne: 60 godz.		Łączna liczba godzin: 76;	
		Liczba punktów ECTS: 3	
		Praca własna studenta:	
		przygotowanie do zaliczenia (studiowanie literatury): 10 godzin	
		zajęcia praktyczne (przygotowywanie się do zajęć): 15 godzin	
		Sumaryczny nakład pracy studenta: 25 godzin	
		Liczba punktów ECTS: 1	
Cykl dydaktyczny			
2017/2018 letni, 2018/2019 zimowy			
Status przedmiotu		Język wykładowy	
obowiązkowy		polski	
Metody dydaktyczne		Forma i sposób zaliczenia oraz podstawowe kryteria oceny lub wymagania egzaminacyjne	
<ul style="list-style-type: none"> - Wykonywanie map i analiz przestrzennych w programie komputerowym - ćwiczenia laboratoryjne: wykonywanie map i analiz przestrzennych w programie komputerowym 		Sposób zaliczenia	
		Zaliczenie na ocenę	
		Formy zaliczenia	
		wykonanie pracy zaliczeniowej - wykonanie określonej pracy praktycznej	
		Podstawowe kryteria oceny	
		Ćwiczenia	
		Wykonanie zadań polegających na oszacowaniu strat nieruchomości, znalezienia najlepszej lokalizacji dla wybranych obiektów, wykonaniu kartogramu lub kartodiagramu	
		Wykonanie analiz przestrzennych lub map przydatnych w pracy magisterskiej	
Sposób weryfikacji założonych efektów kształcenia			
Określenie przedmiotów wprowadzających wraz z wymogami wstępnymi			
A. Wymagania formalne			

brak	
<p>B. Wymagania wstępne znajomość podstaw kartograficznej prezentacji danych, umiejętność dokonywania prostych analiz statystycznych, znajomość języka angielskiego na poziomie średniozaawansowanym</p>	
<p>Cele kształcenia</p> <p>Nabywanie umiejętności przeprowadzania zaawansowanych analiz społeczno-gospodarczych i przyrodniczych z wykorzystaniem narzędzi informatycznych Poprawna prezentacja danych statystycznych na mapach tematycznych Nabywanie umiejętności dokonywania analiz statystycznych z użyciem programu ze środowiska GIS</p>	
<p>Treści programowe</p> <p>A. Problematyka ćwiczeń</p> <p>A.1 Zastosowanie GIS w szacowaniu strat spowodowanych zjawiskami przyrodniczymi A.2 Znajdowanie najlepszej lokalizacji dla usług społecznych lub działalności gospodarczej A.3 Prezentacja zjawisk społecznych i gospodarczych na kartogramach i kartodiagramach A.4 Zastosowanie GIS do obliczania odległości fizycznych i czasowych od wybranych ośrodków miejskich lub obiektów A.5 Projekty własne studentów do pracy magisterskiej</p>	
<p>Wykaz literatury</p> <p>A. Literatura wymagana do ostatecznego zaliczenia zajęć (zdania egzaminu): A.1. wykorzystywana podczas zajęć Iwaniak A., Olszewski R., Gotlib D., 2008. GIS. Obszary zastosowań. Wydawnictwo Naukowe PWN, Warszawa. Kidner D., Higgs G., White S. (red.), 2003. Socio-Economic Applications of Geographic Information Science. Tay-lor&Francis Group, London-New York. Craig W.J., Harris T.M., Weiner D. (red.), 2002. Community Participation and Geographic Information Systems. Tay-lor&Francis Group, London-New York. A.2. studiowana samodzielnie przez studenta Kunz M. (red.), 2007. Systemy Informacji Geograficznej w praktyce. Studium zastosowań. Wydawnictwo Uniwersytetu Mikołaja Kopernika, Toruń. Wang F., 2006. Quantitative Methods and Applications in GIS, Taylor&Francis Group, London-New York. Longley P., Clarke G. (red.), 1995. GIS for business and service planning. John Wiley&Sons, New-York. B. Literatura uzupełniająca Birkin M., Clarke G., Clarke M., Wilson A., 1996. Intelligent GIS. Location decisions and strategic planning. John Wiley&Sons, New-York.</p>	
<p>Efekty kształcenia (obszarowe i kierunkowe)</p>	<p>Wiedza</p> <p>K_W06++ rozumie podstawy organizacji i działania GIS oraz zna możliwości zastosowania narzędzi geoinformatycznych w geografii</p>
	<p>Umiejętności</p> <p>K_U02+++ wybiera narzędzia badawcze możliwe do zastosowania w szacowaniu strat spowodowanych zjawiskami przyrodniczymi (treści programowe: A.1) K_U03+++ potrafi wskazać lokalizację dla działalności wybranych usług lub działalności gospodarczej (treści programowe: A.2) K_U04+++ potrafi wykonać różne rodzaje kartodiagramów, kartogramów, mapę izarytmiczną, mapy fizycznogeograficzne i ogólnogeograficzne (treści programowe: A.3-A.5)</p>
	<p>Kompetencje społeczne (postawy)</p> <p>K_K01++ dąży do podnoszenia swoich kompetencji w zakresie zastosowania programów komputerowych do analiz przestrzennych (treści programowe: A.1-5) K_K06+++ dba o powierzony sprzęt</p>
<p>Kontakt</p> <p>geogm@ug.edu.pl</p>	

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCIProjekt współfinansowany przez
Unię Europejską w ramach
Europejskiego Funduszu
Społecznego**UNIA EUROPEJSKA**
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

Nazwa przedmiotu		Kod ECTS	
Zastosowanie GIS w geografii		7.1.0309	
Nazwa jednostki prowadzącej przedmiot			
Faculty of Oceanography and Geography			
Studia			
wydział	kierunek	poziom	drugiego stopnia
Wydział Oceanografii i Geografii	Geografia	forma	stacjonarne
		moduł specjalnościowy	nauczycielska, Podstawowa
		specjalizacja	wszystkie
Nazwisko osoby prowadzącej (osób prowadzących)			
dr Grzegorz Masik			
Formy zajęć, sposób ich realizacji i przypisana im liczba godzin		Liczba punktów ECTS	
Formy zajęć		4	
Ćw. laboratoryjne		Zajęcia wymagające bezpośredniego udziału nauczyciela akademickiego:	
Sposób realizacji zajęć		udział w ćwiczeniach 60 godzin;	
zajęcia w sali dydaktycznej		udział w zaliczeniu 4 godzin;	
Liczba godzin		udział w konsultacjach (kontakt oferowany) 12 godzin;	
Ćw. laboratoryjne: 60 godz.		Łączna liczba godzin: 76;	
		Liczba punktów ECTS: 3	
		Praca własna studenta:	
		przygotowanie do zaliczenia (studiowanie literatury): 10 godzin	
		zajęcia praktyczne (przygotowywanie się do zajęć): 15 godzin	
		Sumaryczny nakład pracy studenta: 25 godzin	
		Liczba punktów ECTS: 1	
Cykl dydaktyczny			
2017/2018 letni, 2018/2019 zimowy			
Status przedmiotu		Język wykładowy	
obowiązkowy		polski	
Metody dydaktyczne		Forma i sposób zaliczenia oraz podstawowe kryteria oceny lub wymagania egzaminacyjne	
<ul style="list-style-type: none"> - Wykonywanie map i analiz przestrzennych w programie komputerowym - ćwiczenia laboratoryjne: wykonywanie map i analiz przestrzennych w programie komputerowym 		Sposób zaliczenia	
		Zaliczenie na ocenę	
		Formy zaliczenia	
		wykonanie pracy zaliczeniowej - wykonanie określonej pracy praktycznej	
		Podstawowe kryteria oceny	
		Ćwiczenia	
		Wykonanie zadań polegających na oszacowaniu strat nieruchomości, znalezienia najlepszej lokalizacji dla wybranych obiektów, wykonaniu kartogramu lub kartodiagramu	
		Wykonanie analiz przestrzennych lub map przydatnych w pracy magisterskiej	
Sposób weryfikacji założonych efektów kształcenia			
Sposób weryfikacji: wykonanie zadań i ich sprawdzenie na komputerze na końcu semestru oraz wykonanie własnych projektów i ich przedstawienie w formie wydrukowanej oraz obserwacja na zajęciach			

<p>Określenie przedmiotów wprowadzających wraz z wymogami wstępnymi</p> <p>A. Wymagania formalne brak</p> <p>B. Wymagania wstępne znajomość podstaw kartograficznej prezentacji danych, umiejętność dokonywania prostych analiz statystycznych, znajomość języka angielskiego na poziomie średniozaawansowanym</p>	
<p>Cele kształcenia</p> <p>Nabywanie umiejętności przeprowadzania zaawansowanych analiz społeczno-gospodarczych z wykorzystaniem narzędzi informatycznych Poprawna prezentacja danych statystycznych na mapach tematycznych Nabywanie umiejętności dokonywania analiz statystycznych z użyciem programu ze środowiska GIS</p>	
<p>Treści programowe</p> <p>A. Problematyka ćwiczeń</p> <p>A.1 Zastosowanie GIS w szacowaniu strat spowodowanych zjawiskami przyrodniczymi A.2 Znajdowanie najlepszej lokalizacji dla usług społecznych lub działalności gospodarczej A.3 Prezentacja zjawisk społecznych i gospodarczych na kartogramach i kartodiagramach A.4 Zastosowanie GIS do obliczania odległości fizycznych i czasowych od wybranych ośrodków miejskich lub obiektów A.5 Projekty własne studentów do pracy magisterskiej</p>	
<p>Wykaz literatury</p> <p>A. Literatura wymagana do ostatecznego zaliczenia zajęć (zdania egzaminu):</p> <p>A.1. wykorzystywana podczas zajęć Iwaniak A., Olszewski R., Gotlib D., 2008. GIS. Obszary zastosowań. Wydawnictwo Naukowe PWN, Warszawa. Kidner D., Higgs G., White S. (red.), 2003. Socio-Economic Applications of Geographic Information Science. Taylor&Francis Group, London-New York. Craig W.J., Harris T.M., Weiner D. (red.), 2002. Community Participation and Geographic Information Systems. Taylor&Francis Group, London-New York.</p> <p>A.2. studiowana samodzielnie przez studenta Kunz M. (red.), 2007. Systemy Informacji Geograficznej w praktyce. Studium zastosowań. Wydawnictwo Uniwersytetu Mikołaja Kopernika, Toruń. Wang F., 2006. Quantitative Methods and Applications in GIS, Taylor&Francis Group, London-New York. Longley P., Clarke G. (red.), 1995. GIS for business and service planning. John Wiley&Sons, New-York.</p> <p>B. Literatura uzupełniająca Birkin M., Clarke G., Clarke M., Wilson A., 1996. Intelligent GIS. Location decisions and strategic planning. John Wiley&Sons, New-York.</p>	
<p>Efekty kształcenia (obszarowe i kierunkowe)</p>	<p>Wiedza</p> <p>Umiejętności</p> <p>K_U02+++ wybiera narzędzia badawcze możliwe do zastosowania w szacowaniu strat (treści programowe: A.1) K_U03+++ potrafi wskazać lokalizację dla działalności wybranych usług lub działalności gospodarczej (treści programowe: A.2) K_U04+++ potrafi wykonać różne rodzaje kartodiagramów, kartogramów, mapę izarytmiczną i mapy ogólnogeograficzne (treści programowe: A.3-A.5)</p>
	<p>Kompetencje społeczne (postawy)</p> <p>K_K01++ dąży do podnoszenia swoich kompetencji w zakresie zastosowania programów komputerowych do analiz przestrzennych (treści programowe: A.1-5) K_K06+++ dba o powierzony sprzęt</p>
<p>Kontakt</p> <p>geogm@ug.edu.pl</p>	